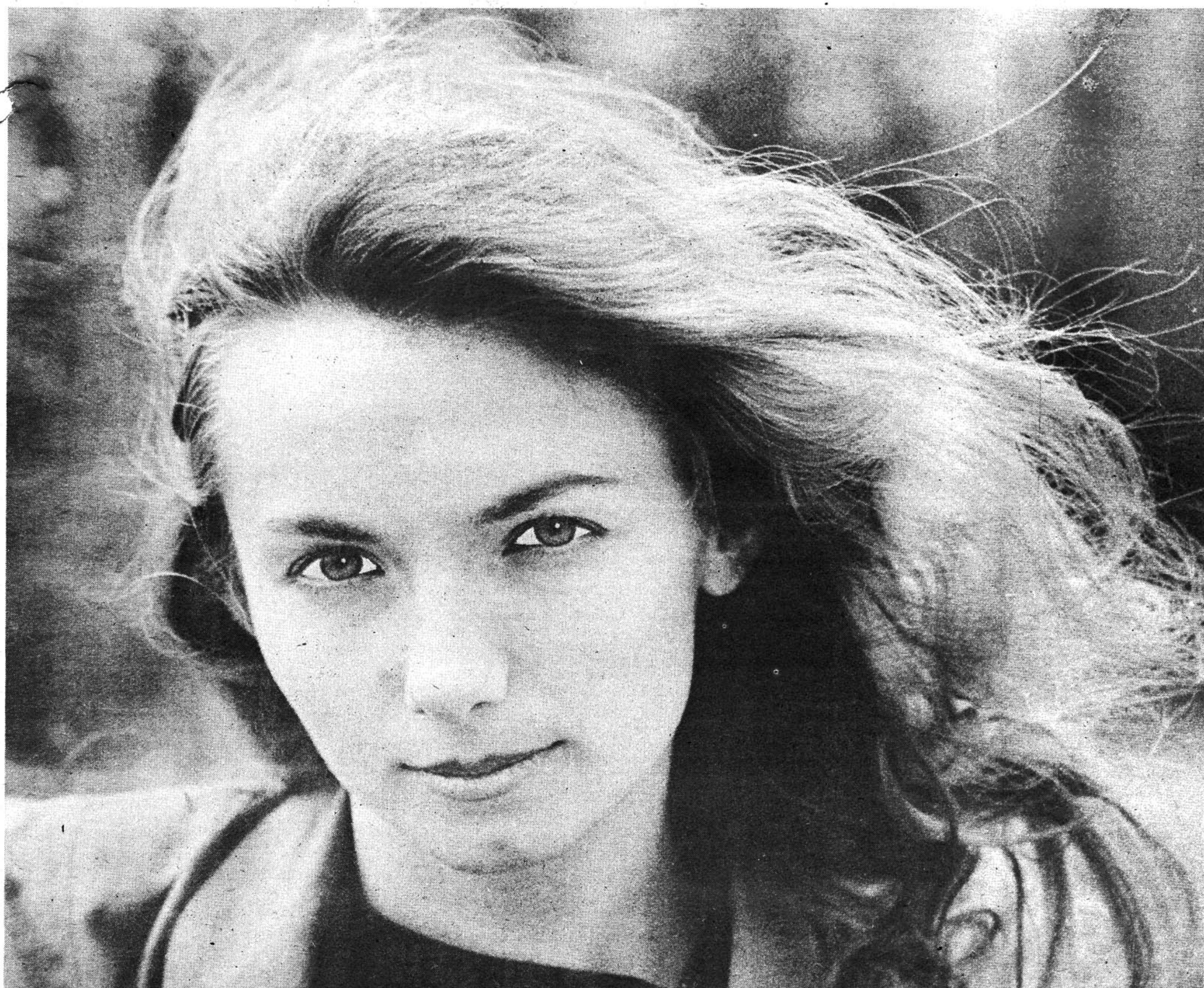
ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 125 ◆ Субота, 29 червня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

БАТЬКИ, БУДЬТЕ ДІТЬМИ

«Молодь зовсім відбилася від рук. Вони голосно розмовляють, співають під вікнами пізньої ночі і не дають спати. Не поважають старших, не слухають порад. Мабуть, скоро кінець світу...» Не треба ламати голову у здогадах. Це писав один римський сановник майже дві тисячі років тому...

(Закінчення на 9-й сторінці).

У Президії Верховної Ради Української РСР

Президія Верховної Ради Української РСР розглянула питання про заходи по відзначенню Дня незалежності України.

Вирішено з цієї нагоди провести 13 липня 1991 року в м. Києві, у палаці культури «Україна» урочисті збори за участю народних депутатів СРСР і Української РСР, представників Кримської АРСР, обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів, трудових колективів, політичних партій і рухів, інших громадських організацій та об'єднань, духовенства, а також гостей з інших союзних республік та зарубіжних країн.

Рекомендовано Верховній Раді Кримської АРСР та обласним Радам народних депутатів провести відповідні урочисті заходи.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ДОРОГІ ЮНІ ДРУЗІ, МОЛОДІ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ!

Серед свят, започаткованих у радянські часи, є свято, з яким пов'язані приємні спогади багатьох поколінь наших людей.

30 червня ми відзначатимемо День радянської молоді — свято молодості й краси, юнацької романтики, світлих надій, високих поривань, веселкові барви якого навряд чи зможе затьмарити тривожне, складне сьогодення.

Ця подія особлива ще й тим, що передує річниці проголошення Декларації про державний суверенітет України, яка стала могутнім поштовхом до відродження самобутності нашого народу. Сьогодні йде нелегкий процес творення справжньої державності України — винятковий шанс, наданий нам Історією, побудувати її цивілізованим, мирним шляхом.

Поряд з цим відбувається пошук і нової форми спільності народів в Союзі Суверенних Держав, в якому Україна має дійсно стати вільною серед вільних державою. І однією з головних рушійних сил цих перетворень є молодь. Від вас, дорогі друзі, багато залежить, наскільки творчою, цілеспрямованою і конструктивною буде ця робота.

Ми розуміємо, що суспільство без активно діючого молодого покоління — це суспільство, приречене на еволюційний занепад, суспільство без майбутнього. Тому держава робитиме все, щоб створити вам широкі можливості для саморозвитку, виявлення глибоких потенційних здібностей до нового.

Найближчим часом Верховна Рада УРСР розгляне проекти законів, що закладуть фундамент державної молодіжної політики на Україні. Ми прагнемо створити такі правові умови, які б зорієнтували молодих людей не на споживацтво та пасивне очікування соціальних благ від держави, а, в першу чергу, на розкриття інтелектуальних можливостей молодого покоління, прагнення до самовідданої продуктивної праці при стимулюючій підтримці з боку держави.

Віримо, що в критичній, кризовій ситуації, що склалась у суспільстві, молодь виявить витримку, розуміння складнощів перехідного періоду і продемонструє прагнення до єдності, а не до розбрату й ворожнечі.

Водночас сподіваємося, що ви будете гідними продовжувачами вікових традицій українського народу від часів запорозького козацтва до невмирущих подвигів ваших дідів та батьків у трагічні роки Великої Вітчизняної. Плекайте, виховуйте і бережіть в собі ці високі патріотичні почуття, завжди пам'ятайте звернені до всіх нас Шевченкові слова: «Що ми?.. Чиї сини? Яких батьків?»

Верховна Рада Української РСР щиро вітає молодь України — учнів, студентів, молодих робітників і трудівників села, вчених і спеціалістів, службовців і творчу молодь з її святом, зичить всім яскравого і повнокровного життя, здійснення самих заповітних мрій. Віримо, що природний ентузіазм і енергія молоді втілиться у нові здобутки працелюбного українського народу, у заможне і гідне буття нашого квітучого краю.

Президія Верховної Ради Української РСР

ПОСТАНОВА Верховної Ради Української РСР

Про проект Договору про Союз Суверенних Держав, представлений Президентом СРСР

Усвідомлюючи історичну відповідальність за прийняття доленосних для народу України рішень, надаючи вирішального значення змісту Договору про Союз Суверенних Держав, керуючись результатами референдуму СРСР по Українській РСР та підсумками опитування населення Української РСР і підтверджуючи свою рішучість відстоювати волевиявлення народу України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. Доручити постійним комісіям Верховної Ради Української РСР до 1 вересня 1991 року розглянути представлений Президентом СРСР проект Договору про Союз Суверенних Держав щодо його відповідності положенням і принципам Декларації про державний суверенітет України та Закону Української РСР «Про економічну самостійність Української РСР».

2. Кабінету Міністрів Української РСР, Академії наук УРСР підготувати економічні розрахунки та правові висновки щодо входження України до Союзу на умовах, визначених проектом Договору, особливо його статтями 5, 6, 8, 9, і подати їх Верховній Раді Української РСР до 1 вересня 1991 року.

3. Робочій групі, утвореній Президією Верховної Ради Української РСР, до 15 вересня 1991 року узагальнити підготовлені постійними комісіями Верховної Ради Української РСР, Кабінетом Міністрів Української РСР, Академією наук УРСР та висловлені народними депутатами Української РСР пропозиції і зауваження до проекту Договору.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 червня 1991 року

ДОБРІ ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ

Голова Верховної Ради Української РСР Леонід Макарович Кравчук прийняв учора міністра зовнішньої торгівлі Республіки Куба Рікардо Кабрісаса. Під час дружньої й відвертої розмови голова українського парламенту поінформував кубинського гостя про політичну та економічну обстановку в нашій республіці. Зупинившись на обговоренні Верховною Радою проекту Союзного договору та її рішенні детально проаналізувати його положення, Леонід Макарович наголосив, що Україна як суверенна держава бажає мати такий договір, який би задовольнив прагнення українського народу. Тому робота, яку здійснять парламентські комісії, готуючи правові висновки й економічні розрахунки щодо входження України до Союзу, буде дуже складною. Адже від неї залежатиме майбутнє республіки. Безперечно, сказав Л. Кравчук, не всі задоволені постановою Верховної Ради. Проте, на його думку, прийнявши таке рішення, український парламент заявив про себе як про парламент суверенної держави, що дійсно захищатиме інтереси народу, на ділі служитиме своїм виборцям.

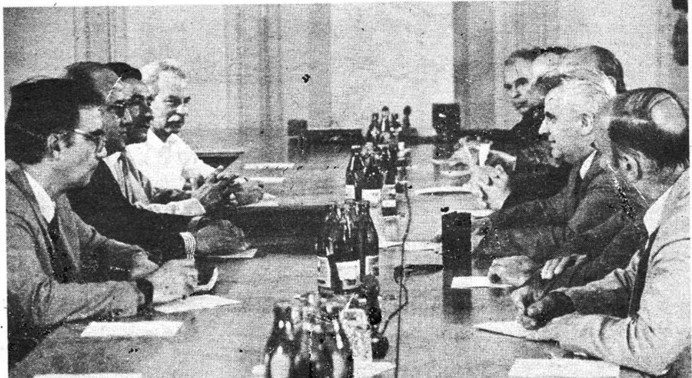
Щодо труднощів у економіці України, то, підкреслив Л. Кравчук, вони не могли не виникнути. Бо нам сьогодні доводиться переробляти психологію людей, які протягом 70 років ставилися до держави, як до «дійної корови». Сьогодні ж стоїть непросте завдання створити такі умови, щоб людина самостійно могла приймати рішення, реалізувати свої можливості, працювати і заробляти.

Зі свого боку Р. Кабрісас розповів Голові Верховної Ради України про тяжке економічне становище на Кубі, яке склалося внаслідок розпаду РЕВ та різкого зменшення торгівлі з СРСР. Тому, наголосив він, Куба уважно стежить за процесами суверенізації радянських республік, прагне встановлювати з ними прямі зв'язки. Візит кубинської делегації на Україну, переговори в Торговопромисловій палаті, інших міністерствах свідчать, що існують реальні можливості значно збільшити взаємовигідне українсько-кубинське співробітництво. Зокрема, в таких галузях, як медицина, цукрова промисловість, створення спільних підприємств.

Л. Кравчук підтримав цю думку, зазначивши, що економічна співпраця між Україною і Кубою має добрі перспективи. На закінчення розмови він попросив Р. Кабрісаса передати керівництву і народові Куби сердечну подяку за кваліфіковану медичну допомогу, яку ця країна надає нашим хворим дітям. Народ України знає про цю допомогу й високо її оцінює, — сказав голова українського парламенту.

На бесіді були присутні керівник Секретаріату Верховної Ради УРСР М. Хоменко, голова президії Торговопромислової палати УРСР О. Михайличенко, міністр зовнішньоекономічних зв'язків УРСР В. Кравченко, інші офіційні особи. Кубинську сторону також представляли торговий радник посольства Республіки Куба в СРСР Хосе де ла Фуенте і генеральний консул Республіки Куба в Києві Діохенес Ернандес Астрога.

Ігор ГРУШКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

СОЮЗНОМУ ДОГОВОРУ — ПОКИ ЩО НІ

ДЕННЕ І ВЕЧІРНЄ ЗАСІДАННЯ 27 ЧЕРВНЯ

Депутати обговорювали запропонований М. Горбачовим проект Союзного договору. Після першої перерви до кінця засідання виступили 27 народних депутатів УРСР, Перший віце-прем'єр К. Масик і Л. Кравчук із заключним словом. Усього виступили 35 депутатів із 118, хто взагалі записався на обговорення. Затим прийняли Постанову Верховної Ради УРСР «Про проект Договору про Союз Суверенних Держав, представлений Президентом СРСР».

Коли о 9-й годині ранку приступили до обговорення непростого питання, за стінами парламенту події розвивалися і трагічно, і комічно. Трагічно тому, що учасники акції, організованої опозицією на площі Жовтневої революції, не змогли уникнути сутичок з міліцією. Що трапилося, розповідає заступник міністра внутрішніх справ УРСР генерал-майор міліції В. Недригайло:

— Рішенням Київського виконкому міськради № 385 від 26 червня цього року було вирішено: дозволити мітинг на площі Жовтневої революції, а потім після узгодження з Верховною Радою направити делегацію з резолюціями під парламент. Ніяких розмов про демонстрації і масові переходи не було. Відповідати за порядок мали депутати І. Юхновський та І. Драч, а підтримувати його — міліція. Оскільки на площі було жарко, вирішили звернутися до парламенту: як виняток з постанови про охорону площі перед Верховною Радою дозволити людям пройти на «п'ятачок» біля фонтану перед приміщенням Маріїнського палацу, куди транслюється хід сесії. Очолили колону депутати і я. Біля стадіону «Динамо» все й сталося. Маніфестанти раптом не погодилися йти вліво через парк і рушили прямо. А там, згідно з нашою системою охорони, стоять заслони, для цього використовуються автобуси, автомобілі тощо.

Я забіг наперед, намагався зупинити людей і спрямувати їх встановленим маршрутом, але мене не послухали, ринулися вперед. Депутат М. Поровський кричав: «Беримося за руки, ми прорвемо їх!» Наші люди були без зброї, без кийків і їх дійсно зім'яли. Попереду мене впали дві жінки. Щоб вони не були затоптаними, я кинувся їм допомагати, але звалили на землю і мене. Допомогли звестися на ноги самі ж мітингуючі, а я допоміг жінкам...

Розумієте, це безсовісна поведінка: замість того, щоб виконувати вимоги влади і міліції, провокатори, погані люди, які є навіть серед депутатів, порушують порядок. Ми змушені були виставити додаткові заслони. Адже там був некерований натовп, могли затоптати кого завгодно. Мені чомусь кричали: «Ви заведете в пастку!» У яку пастку серед білого дня?! Ми виконували свій обов'язок.

«Погані люди», Л. Скорик, М. Поровський, О. Гудима, не погоджувалися з генералом. Вони нагадали йому, що людей били, прискали в обличчя «черьомухою». Але генерал на запитання депутата І. Зайця «Чи адекватно застосовувалися міліцією запобіжні заходи?» відповів: «Міліція діяла неадекватно в тому плані, що мала право на жорстокіші засоби: і хімію, і кийки, і все інше. Але якщо дехто і використав «Черьомуху», то від безвиході. Зрозумійте: міліція має право на самозахист, і, наприклад, сьогодні ми просто щадили маніфестантів, бо проти такої кількості людей вистачило б сотні наших людей...»

А комічно усе це було тому, що людей під Верховну Раду спершу дійсно прийшло мало. Вони зібралися біля фонтану і вимагали зустрічі з Л. Кравчуком. Зате охоронців порядку назбирали силу-силенну. Були там і ЗМОП, і «спецназ», у повній амуніції, в бронежилетах, в шоломах, з кийками, раціями, деякі офіцери із зброєю. У два-три рази з усіх боків парламент огородили міліцейські кордони. Депутати жартували: «Ось вам яскрава ілюстрація «добровільного входження в Союз»...

Але Л. Кравчук під час перерви до народу вийшов. І сказав:

— Верховна Рада України, на мою думку, веде сьогодні глибокий і всебічний аналіз того документа, який надійшов. Вона має на це право. Зараз не постає питання про те, що негайно треба підписувати або негайно схвалювати. Мова йде, повторюю, про глибокий аналіз, потрібний всім для остаточного визначення. І народні депутати, які виступають від різних груп, партій, комісій, висловлюють, ви це чуєте, свої думки. Я із задоволенням хочу відзначити, що переважна більшість виступаючих не зривається на емоції, бо добре знають: ніякими гаслами Україні не допоможеш. Їй можна допомогти лише розумом, спокоєм і єдністю. Україна перед нами одна, і ми всі маємо зважати на народ України, бачити його важкий стан і думати про те, як на основі здорового глузду, злагоди і єдності всіх сил поліпшити ситуацію, завоювати суверенітет. А зробити це можна тільки розумно і законно. Закони ми повинні творити, а розум не маємо права втрачати. Верховна Рада прийматиме такі рішення, які відповідатимуть, по-перше, корінним інтересам народу, і, по-друге, Декларації про державний суверенітет України. Верховна Рада не зробить жодного кроку, який би суперечив інтересам народу України.

Після цього М. Поровський передав Л. Кравчуку ухвалу ранкового мітингу, і сесія продовжила роботу. Не буду аналізувати виступи депутатів, вони будуть надруковані в нашій газеті, хочу лише сказати: Голова парламенту ситуацією володів. 345 голосами під кінець було прийнято постанову, запропоновану Президією Верховної Ради. Вона передбачає, по-перше, доручити парламентським комісіям розглянути договір й узгодити з Декларацією та іншими документами про суверенітет. По-друге, підготувати економічні розрахунки та правові висновки щодо входження України до Союзу на умовах Договору, особливо його 5, 6, 8 і 9 статей. По-третє, робочій групі з юристів, економістів та інших фахівців, створеній Президією, розглянути всі зауваження і пропозиції депутатів, комісій, Академії наук, Кабінету міністрів. Термін виконання — 1 вересня 1991 року.

...А над площею залунало: «Верховній Раді — слава!» і «Єдність!». Люди поздоровляли одне одного, депутатів, співали «Ще не вмерла Україна». Зняли свої намети представники Спілки українських студентів (СУС) та Всеукраїнського об'єднання солідарності трудящих (ВОСТ), які перед цим вчинили цю акцію і попередили, що продовжать голодовку, якщо парламент згодиться підписати Союзний договір. Смачного вам, шановні. Здоровий глузд поки що переміг.

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ЗГУРТУЙМОСЯ НАВКОЛО УРЯДУ

РАНКОВЕ ЗАСІДАННЯ 28 ЧЕРВНЯ

Одразу, як тільки Прем'єр-міністр України В. П. Фокін проголосив урядову програму надзвичайних заходів по стабілізації економіки республіки та виходу її з кризового стану, один з депутатів звернувся до залу:

— Давайте менше сіпати наш уряд, давайте більше довіряти Прем'єр-міністру і його команді. Скільки його можна витягати на трибуну сесії з різними інформаціями! Коли ж тоді працювати нашому уряду, якщо він цілими днями сидить ось у цьому залі?

Думаю, ця репліка не менш важлива, ніж проголошена програма. Про те, що якось непомітно, але послідовно почала наростати напруга у стосунках між Прем'єр-міністром і окремими депутатами, останнім часом ставало дедалі ясніше. Згадаймо хоча б нервовий день, коли Вітольд Павлович дискутував з аграріями. Тоді у нього вирвалося з болем:

— Спекулюючи на справді болючих і надто складних проблемах села, окремі депутати наче скоординували свої виступи, аби дискредитувати щойно обраний вами уряд, звинуватити його у всіх гріхах і у такий спосіб спонукати Кабінет Міністрів до невиправданих і, мабуть, шкідливих для суспільства дій... Погодьтеся, шановні колеги, що безпідставна, неконструктивна критика тільки вибиває кожного з нас з робочої колії, заважає працювати.

Правда, він тут же рішуче додав:

— Нещодавно ви обрали мене Головою уряду. Я певен у вашій підтримці, бодай маю право на неї розраховувати. Тому скоординований наступ окремих депутатів, прозорі натяки на відставку, не дуже чемні репліки і таке інше, мене, як і всяку людину, ображають, але не лякають. Я пасувати не звик і буду йти до обраної мети до кінця... Аграрники люблять такий вираз: перти плуга. Тож я запрошую вас, шановні мої опоненти, запрягайтеся поруч, в крайньому випадку, станьте обабіч, тільки не будьте погоничами наді мною...

Чому ми про це зараз заговорили? Тому, що будь-яка програма, а тим більше — надзвичайна, вимагає єдності дій, згуртованої, важкої, спільної праці, а не роз'єднання. Дошкульні удари збоку, а ще гірше — в спину одразу роблять найкращу програму приреченою.

Але, запитає хтось, чи може щойно оголошена, довго очікувана програма стати центром єднання усіх сил, чи викличе вона довір'я народу? Як показали виступи депутатів, оцінки суворих експертів — економістів, керівників підприємств, ця програма вигідно відрізняється від подібного документа союзного уряду. Вона чіткіша, реальніша, людяніша. Крім того, запропоновані дії «прив'язані» до певного відрізку часу, що дає можливість на кожному етапі перевірити, чи вірним шляхом ідемо, чи не збилися десь на манівці.

Зрештою, урядова модель смілива й рішуча. Її творці усвідомлювали, що в багатьох її розділах доведеться йти на конфлікт з центром, оскільки його адміністративний тиск, окремі закони зв'язуватимуть руки Кабінету Міністрів та підприємців, гальмуватимуть ходу до ринкових відносин.

Визначаючи головні, ключові важелі проголошеної програми, В. П. Фокін, зокрема, наголосив:

— Наша програма в основному розрахована на півтора року. Лише для реалізації деяких заходів потрібен буде дворічний строк. Саме за цей період ми зможемо, і я в цьому переконаний, оволодіти ситуацією, або, інакше кажучи, стабілізувати ситуацію в економіці. Друге. Ми з вами обрали шлях до ринку. А коли так, то треба із своєї свідомості вирвати з корінням вкритий мохом постулат політекономії соціалізму, що план — закон. Це — антипод ринкових відносин, за допомогою яких ми збираємося вийти з кризи. Саме тому наша програма не є константою. Залежно від того, як змінюватиметься економічна ситуація, ми вноситимемо в неї відповідні зміни. Третє. Незважаючи на те, що ми прагнули забезпечити максимально можливе стикування нашої програми із союзною, повною мірою цього досягти не вдалося. Більше того, наша програма вступає в деяку суперечність з окремими законами СРСР, постановами Кабінету Міністрів СРСР, а в ряді випадків і з окремими положеннями наших республіканських законів. Тому уряд проситиме і наполягатиме на припиненні дії деяких законодавчих актів на період реалізації програми.

Хотів би звернути вашу увагу на таку деталь. Якщо програма Союзного Кабінету міністрів в основному зорієнтована на адміністративні методи управління, то ми робимо ставку на використання саме економічних регуляторів.

Різке стимулювання виробництва продуктів харчування і товарів народного споживання, широкий соціальний захист населення, імунітет фінансової системи республіки, заохочення людей до розширення виробництва, гнучка система оподаткування, яка максимально сприяє розвитку підприємств, стимулювання, на відміну від союзних актів, зовнішньоекономічної діяльності — всі ці, на думку депутатів, розділи програми переконують і викликають довір'я.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Ново-огарьовський проект Союзного договору викликав у Києві відлуння сигнальної труби: народ готувався йти на барикади. Виросло наметове містечко перед Верховною Радою, залунали палкі промови. Вибуху не відбулося: вирішено з договором зачекати.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Щось новеньке!

ЩОБ ШАБЛІ НЕ БРАЛИ...

Запорізький лікеро-горілчаний завод розробив технологію приготування лікеру «Хортиця». Міцність — 25 градусів, вартість без посуду — 7 карбованців 10 копійок. Досить дешево, якщо мати на увазі: напій настоюватиметься на травах, зібраних на заповідному острові Хортиця.

Олександр КРИВОШЕЙ.
Запоріжжя.

Про що говорять

50 ГОДИН У ЧЕРЗІ

Звістка про впровадження з 1 липня нових митних ставок на речі, що ввозяться громадянами СРСР з інших країн, викликала черговий сплеск «туристичної» активності: перед радянсько - угорським, чехо-словацьким та румунським кордонами, як на дріжджах, ростуть черги. Аби перетнути заповітний КПП, доводиться чекати по 50, а то й більше годин. Не відлякує навіть те, що багатьом, напевно, доведеться повертатися уже тоді, коли чинності наберуть нові правила.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Ужгород.

Коротко

ВІД ОСТРОГА — ДО БОГА

Ще недавно юні мешканці Острога нарощували тут м'язи — у древніх стінах містилася спортшкола. На наполягання прихожан римо-католицький костьол, збудований ще 1442 року, реставрували, нині тут відправляють богослужіння. Під високим склепінням зазвучав орган.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівненська область.

Із Торонто — з інтерв'ю

РОБЛЯТЬ БІЗНЕС І... СПІВАЮТЬ

Як ви, мабуть, пам'ятаєте, українська преса не обійшла увагою гастролі Візантійського чоловічого хору з Утрехта. «Голландські козаки» (так охрестили журналісти цей творчий колектив з Голландії, який по всьому світу популяризує українські пісні, хоча має у своєму складі лише одного українця — диригента Антоновича) «завоювали» нашу публіку з першого ж концерту. Ті, хто мав приємність належати до «завойованих», мабуть, запам'ятали жінку, яка з полковницькою майстерністю керувала «козаками»: занедужий Антонович запросив собі на допомогу абсольвентку музичного факультету Торонтського університету Квітку Зорич-Кондрацьку. Нині диригентка з Канади знову приїздить на Україну: цього разу із жіночим «десантом» — хором «Веснівкою». Ювілейні гастролі (хор відзначає 25-ліття) організував знаменитий львівський колега — ансамбль «Дударик».

Пані Зорич-Кондрацька відповіла на кілька запитань кореспондента «Голосу України».

— «Веснівка» побувала в багатьох країнах. І тільки Україна чомусь «вперто» лежала осторонь ваших гастрольних доріг...

— На жаль, не тільки гастрольних... Звичайно, найбільшим нашим бажанням було приїхати з концертом саме на Україну, зустрітися з нашим народом, заспівати йому, як діти співають матері — довірливо і щиро. Але ми не були готові до такої найвідповідальнішої для нас зустрічі. Адже «Веснівка» — це аматорський хор. Учасниці збираються лише раз на тиждень, вони не закінчували спеціальних музичних студій. Треба було попрацювати над майстерністю, щоб почути на Україні об'єктивну музичну критику, а не оцінку на кшталт: «О, які молодці: з Канади і знають українську мову».

— Час таких оцінок вже минає...

— І дуже добре. Це, до речі, стосується багатьох гастролей ваших ансамблів...

Крім того, є ще одна причина нашого непоспіху — кошти на таку поїздку страшенно великі — 140 тисяч доларів. Ми ж мусимо самі себе фінансувати — держава нам не платить.

— Вам довелось у зв'язку з цим більше давати концертів у себе вдома?

— Навпаки, нам довелось більше пекти тістечок.

— ?

— Всі хористи і я, звичайно, з особливим завзяттям взялися за звичний «бізнес» — пекли торти, тістечка, продавали шоколад, панчохи, влаштовували великодні базари, колядували — весь прибуток йшов до каси хору.

— З якою програмою ви їдете на Україну?

— Я намагалася добирати пісні, які ви не співаєте: повторювати популярні тепер у вас репертуари нецікаво. В програмі — твори сучасних канадсько-українських авторів. Кілька маловідомих народних пісень. Вибрала також кілька творів Володимира Івасюка, він і на нас мав великий вплив. Після повернення хотіла б більше співати творів ваших сучасних композиторів, таких, як, скажімо, Леся Дичко. Треба, щоб наші люди знали — на Україні культура зростає, вона має не лише стару скриню, а й спромоглася на нові багатства.

— Ви себе відчуваєте представницею канадської чи української культури?

— Я канадійка за вихованням, але українка за походженням. Пишаюсь і першим, і другим. Бо маю можливість вільно займатись українською культурою, традиціями, виховувати двох доньок в національному дусі. Думаю, мої хористки також мають цю гармонію. Дуже рада за них, бо багато вперше їдуть на Україну. Вони повинні побачити, що там діється, повинні походити українською землею, помилуватися золотоверхим Києвом. Читати про Україну в книжках і побувати на ній — зовсім інші речі.

— Успіхів вам у праці! Будемо сподіватися, що українські слухачі матимуть усі підстави сказати: вродливі жінки у «Веснівці», розкішні мають строї, цікавий репертуар, але ж так само гарно і співають.

— Дякую. Відчуття, що ми — на Україні, підніме наш дух, дасть натхнення.

Ювілейні концерти «Веснівки» відбудуться: Київ — 2-го липня, Черкаси — 4-го, Вінниця — 5-го, Тернопіль — 6-го, Івано-Франківськ — 9-го, Самбір — 10-го, Львів — 12-го липня.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Презентація

ПАРК ЗАЙНЯВСЯ КОМЕРЦІЄЮ

З того складного економічного становища, в якому перебуває наша сучасна культура, колектив київського міського парку «Перемога», здається, знайшов оригінальний і, в умовах ринку, правильний вихід. Створена на базі парку багатогалузева фірма «Фордоз» (що в перекладі означає «форма дозвілля») уклала договір на продаж товарів масового попиту. До столиці України вже надійшли товари на півмільйона карбованців. Це вироби болгарських народних майстрів, різноманітні светри і джемпери, жіночі й чоловічі сорочки, прикрашені національним болгарським орнаментом барвисті пледи, вражаючі своїми кольорами й орнаментами килими. Все із чистої вовни.

Для тих, хто хоче спробувати власні сили в рукоділлі, фірма пропонує в'язальні набори. Треба зауважити, що деякі вироби, привезені фірмою, зроблені в єдиному екземплярі. У свою чергу, з Києва до Болгарії надіслано ігрові автомати.

Відбулася презентація фірми ВЖВ у приміщенні концертно-танцювального залу «Ровесник», що знаходиться у тому ж парку «Перемога». Зараз тут розгорнута виставка товарів, які буквально цими днями мають поступити у продаж. Вони будуть реалізовані центральним магазином «Дитячий світ», на четвертому поверсі якого створений відділ ВЖВ. Вироби болгарської фірми оцінені товарознавцями з «Дитячого світу». Тож ціни не перевищують загальноприйняті. В залежності від розміру, фасону, малюнка в'язаний светр може коштувати від 230 до 350 карбованців.

Кошти, одержані від реалізації болгарських товарів, підуть на благоустрій парку, на розширення його культурної діяльності. Тобто на те, заради чого і була створена фірма «Фордоз».

Марія КОРЕНЯКО.

Гіпотези

АРТЕМІДА — НАША БОГИНЯ?

Про етнографа Ігоря Шрамка ми вже писали двічі. Та писати про нього взагалі абсолютно неможливо: ну про що можна говорити, якщо обмежившися сотнею рядків, вимушений вислухати лекцію, яка складається з тез, вартих кожна кількагодинного розвитку? А спробувавши обмежитися детальним обговоренням однієї тези, згодом розумієш, що не зрозумієш нічого, бо зона зав'язана на інших?

Тому ми вирішили, що краще буде тих, хто зацікавиться, відсилати до самого Шрамка. На виставку, яка відкрилася у музеї Шевченка. І він доведе вам, що українському козацтву не 500 років, а... кілька тисяч, і традиція ця тягнеться з палеоліту. Що скіфська змієдіва, яка збереглася в українському мистецтві до 18 століття, — це не що інше, як Діана, Дана тощо, що саме на Україні потрібно будувати музей єдності індоєвропейських народів і поновити у Криму храм Артеміди, сакрального божества індоєвропейців. А ще — дізнаєтеся про цікаву гіпотезу ролі Києво-Могилянської академії у загибелі козацької республіки. І чому її необхідно відновити. Якщо захочете...

Костянтин КОСТЬ.
Київ.

Експрес-інтерв'ю

КІНО ЗОСТАНЕТЬСЯ

Кафедра кінознавства завжди вважалася найпрестижнішою не лише на кінофакультеті, а й в усьому Київському театральному інституті. Чи так воно буде й надалі! Адже в кінематографі — криза. З цим запитанням ми звернулися до нової завідуючої кафедрою кінознавства, доцента О. МУСІЄНКО.

— Я не вважаю, що ситуація критична. Кіно — мистецтво, схильне до метаморфоз, те, що в ньому нині відбувається, — закономірно. Звісно, хочеться, щоб наші випускники залишили слід у кіно за будь-яких умов.

— Оксано Станіславівно, мабуть, час усе ж диктує свої умови і тим, хто вступає на кінофакультет, і самому факультетові...

— Щодо абітурієнтів — як завжди, шукатимемо таланти, намагатимемося розкрити їх, бо загублений талант — великий гріх. А у навчанні буде чимало нового. Введемо ряд вежливих мистецьких спецкурсів, деякі форми навчання замінимо на цікавіші. А ще хочу втілити в життя одну давню мрію: щоб кожен з майбутніх кінознавців зміг в інституті зняти кілька власних фільмів.

Марія БІЛИК.
Київ.

2:

Четвер в... для депутат... ди УРСР. ... тривало гос... проекту Со... Ще важчим... хто після... ня готува... стадіону «... них вже ч... Кабінету мі... прове... пе... раїн... о... законодав... владами ре...

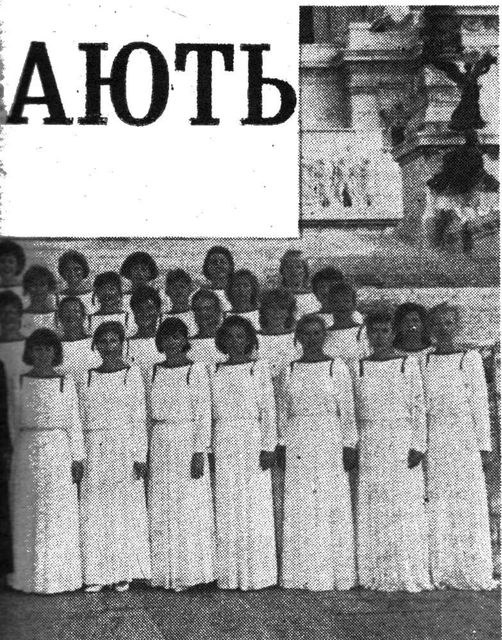
Мабуть, ... єва можут... кількості г... шли на «Д... зам, які пі... сників ма... УРСР у с...

...зичної кул... дерація ф... чата з фу... «Динамо» ... «Голос Ук... ли віддача... ра першо... обох кома... ють... голо...

Пі... всесо... сандр Ли... гравців на... ді команд... УРСР по... цин, Васи... рій Даш... Гриньов, ... Володими... Деркач. Т...

...з інтерв'ю

...ь БІЗНЕС ...АЮТЬ

...альнішої для ...дже «Веснів... ...орський хор. ...ються лише ... вони не за... ...льних. музич... ...ба було по... ...айстерністю. ...країні об'єк... ... критику, а ...кшталт: «О, ...анади і зна... ...мову».

... оцінок вже

...бре. Це, до ...я багатьох ... ансамблів... ...ще одна при... ...непоспіху — ...поїздку стра... — 140 тисяч ...мусимо самі ...и — держа... ...ть.

...ось у зв'язку ...давати кон... ...ома?

...нам довелось ...тістечок.

...и і я, звичай... ... завзяттям ...ний «бізнес» ...и, тістечка, ...лад, панчохи, ...великодні ба... ...али — весь ...до каси хо...

...рограмою ви ...?

...ася добирати ...співаєте: пов... ...ярні тепер ...ари нецікаво. ...твори сучас... ...-українських ...маловідомих ... Вибрала та... ...ів Володими... ...і на нас мав великий вплив. Після повернення хотіла б більше співати творів ваших сучасних композиторів, таких, як, скажімо, Леся Дичко. Треба, щоб наші люди знали — на Україні культура зростає, вона має не лише стару скриню, а й спромоглася на нові багатства.

— Ви себе відчуваєте представницею канадської чи української культури?

— Я канадійка за вихованням, але українка за походженням. Пишаюсь і першим, і другим. Бо маю можливість вільно займатись українською культурою, традиціями, виховувати двох доньок в національному дусі. Думаю, мої хористки також мають цю гармонію. Дуже рада за них, бо багато вперше їдуть на Україну. Вони повинні побачити, що там діється, повинні походити українською землею, помилуватися золотоверхим Києвом. Читати про Україну в книжках і побувати на ній — зовсім інші речі.

— Успіхів вам у праці! Будемо сподіватися, що українські слухачі матимуть усі підстави сказати: вродливі жінки у «Веснівці», розкішні мають строї, цікавий репертуар, але ж так само гарно і співають.

— Дякую. Відчуття, що ми — на Україні, підніме наш дух, дасть натхнення.

Ювілейні концерти «Веснівки» відбудуться: Київ — 2-го липня, Черкаси — 4-го, Вінниця — 5-го, Тернопіль — 6-го, Івано-Франківськ — 9-го, Самбір — 10-го, Львів — 12-го липня.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

...тація

...КОМЕРЦІЄЮ

...оїми кольора... ...и килими. Все ...

...че спробува... ...в рукоділлі, ...в'язальні набо... ...жити, що де... ...езені фірмою, ...му екземплярі. ...Києва до Бол... ...рові автомати.

...ентація фірми ...ні концертно... ...залу «Ровес... ...иться у тому ...га». Зараз тут ...вка товарів, ...цими днями ... у продаж. Вони будуть реалізовані центральним магазином «Дитячий світ», на четвертому поверсі якого створений відділ ВЖВ. Вироби болгарської фірми оцінені товарознавцями з «Дитячого світу». Тож ціни не перевищують загальноприйняті. В залежності від розміру, фасону, малюнка в'язаний светр може коштувати від 230 до 350 карбованців.

Кошти, одержані від реалізації болгарських товарів, підуть на благоустрій парку, на розширення його культурної діяльності. Тобто на те, заради чого і була створена фірма «Фордоз».

Марія КОРЕНЯКО.

Гіпотези

АРТЕМІДА — НАША БОГИНЯ?

Про етнографа Ігоря Шрамка ми вже писали двічі. Та писати про нього взагалі абсолютно неможливо: ну про що можна говорити, якщо обмежившися сотнею рядків, вимушений вислухати лекцію, яка складається з тез, вартих кожна кількагодинного розвитку? А спробувавши обмежитися детальним обговоренням однієї тези, згодом розумієш, що не зрозумієш нічого, бо зона зав'язана на інших?

Тому ми вирішили, що краще буде тих, хто зацікавиться, відсилати до самого Шрамка. На виставку, яка відкрилася у музеї Шевченка. І він доведе вам, що українському козацтву не 500 років, а... кілька тисяч, і традиція ця тягнеться з палеоліту. Що скіфська змієдіва, яка збереглася в українському мистецтві до 18 століття, — це не що інше, як Діана, Дана тощо, що саме на Україні потрібно будувати музей єдності індоєвропейських народів і поновити у Криму храм Артеміди, сакрального божества індоєвропейців. А ще — дізнаєтеся про цікаву гіпотезу ролі Києво-Могилянської академії у загибелі козацької республіки. І чому її необхідно відновити. Якщо захочете...

Костянтин КОСТЬ.

Київ.

Експрес-інтерв'ю

КІНО ЗОСТАНЕТЬСЯ

Кафедра кінознавства завжди вважалася найпрестижнішою не лише на кінофакультеті, а й в усьому Київському театральному інституті. Чи так воно буде й надалі! Адже в кінематографі — криза. З цим запитанням ми звернулися до нової завідуючої кафедрою кінознавства, доцента О. МУСІЄНКО.

— Я не вважаю, що ситуація критична. Кіно — мистецтво, схильне до метаморфоз, те, що в ньому нині відбувається, — закономірно. Звісно, хочеться, щоб наші випускники залишили слід у кіно за будь-яких умов.

— Оксано Станіславівно, мабуть, час усе ж диктує свої умови і тим, хто вступає на кінофакультет, і самому факультетові...

— Щодо абітурієнтів — як завжди, шукатимемо таланти, намагатимемося розкрити їх, бо загублений талант — великий гріх. А у навчанні буде чимало нового. Введемо ряд важливих мистецьких спецкурсів, деякі форми навчання замінимо на цікавіші. А ще хочу втілити в життя одну давню мрію: щоб кожен з майбутніх кінознавців зміг в інституті зняти кілька власних фільмів.

Марія БІЛИК.

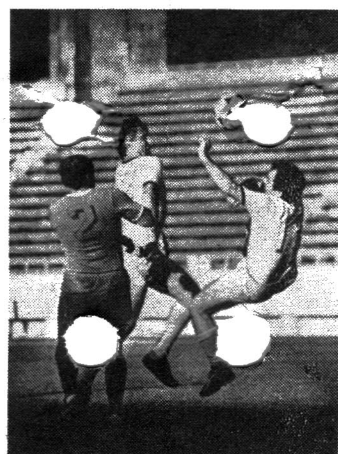
Київ.

Футбол

2:0 НА КОРИСТЬ УРЯДУ

Четвер виявився важким для депутатів Верховної Ради УРСР. Майже цілий день тривало гостре обговорення проекту Союзного договору. Ще важчим він був для тих, хто після сесійного засідання готувався вийти на поле стадіону «Динамо». Тут на них вже чекали працівники Кабінету міністрів УРСР, щоб прове... перший в ...рії українс...о футбол... ...ч між законодавчою і виконавчою владами республіки.

Мабуть, самі динамівці Києва можуть позаздрити тій кількості глядачів, які прийшли на «Динамо». Та й призам, які підготували для учасників матчу Держкомітет УРСР у справах молоді, фі-

зичної культури і спорту, Федерація футболу УРСР, дівчата з футбольної команди «Динамо» і редакція газети «Голос України». Ми вирішили відзначити призами автора першого гола і гравців з обох команд, які добре грають... головою.

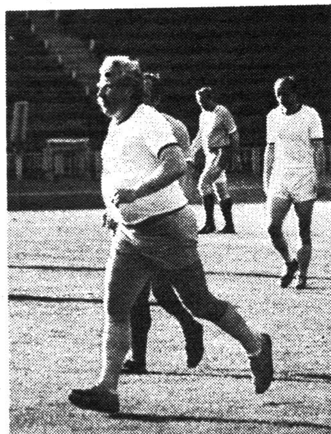
Пі... ...розминк... суддя всесо...ої катего... Олександр Литвиненко викликав гравців на поле. Гру у складі команди Верховної Ради УРСР почали: Сергій Куницин, Василь Васильєв, Григорій Дашевець, Володимир Гриньов, Анатолій Матвієнко, Володимир Романчук, Ігор Деркач, Тарас Стецьків, Володимир Головач, Ігор Борщенко, Володимир Шовкошитний, а у збірної Кабінету міністрів: Олександр Козаченко, Вадим Шельменко, Володимир Ковтанюк, Олександр Петраков, Володимир Лановський, Валерій Бондаренко, Юрій Медвідь, Валерій Жуляєв, Владислав Єрмаков, Володимир Шепель, Володимир Святненко.

Не дуже зважаючи на стомленість депутатів, представники уряду одразу перейшли в атаку. Голкіперу Сергію Куницину вдалося відстояти свої ворота, а згодом капітан команди Анатолій Матвієнко повів своїх товаришів на штурм воріт уряду. Та працівник Держкомітету у справах молоді, фізичної культури і спорту Олександр Козаченко, який зовсім недавно захищав ворота команд майстрів другої ліги, виявив не меншу пильність, ніж його колега. Тому перший тайм і завершився внічию — 0:0.

У перерві глядачі захвилювалися: невже знову договірний матч? Адже останнім часом уряд і парламент знаходять спільну мову. Може і зараз домовились про нічию? Захвилювались і ми: якщо 0:0, то один з призів не знайде героя...

Та після перерви урядовці посилили атаки. І тренер парламентаріїв Володимир Трошкін кинув у гру депутатів, які виявили вже давно свої бійцівські якості перед... мікрофоном. Це — Іван Заєць, Олександр Гудима. Не допомогло, бо тренер суперників Анатолій Коньков теж знається на таких баталіях. Він випустив Віталія Сокирка, Сергія Алімова, Сергія Легачова, Вадима Шайдюка... Володимир Трошкін робить свій хід і на полі з'являються зовсім свіжі депутати Володимир Макеєнко, Павло Пулинець, Віктор Гусєв, Віктор Пауль, Степан Павлюк...

І раптом визначається володар приза нашої газети. Після подачі кутового депутат Дашевець підправляє

м'яч у свої ворота. Але автор голу ще не знав, що його чекає приз. А може, й про сочилась якась інформація?

Згодом Сергій Легачов ударом з далекої відстані забиває другий м'яч, і тут же лунає фінальний свисток. Отже, ніяких мирних угод укладено не було. У гравців обох команд ще знайшлися сили, щоб отримати призи. Редакційному жюрі здалося, що краще за всіх на полі грали головою, тобто були мозковими центрами своїх команд, Анатолій Матвієнко та Володимир Шепель. Саме їм і вручено призи нашої редакції. Оплесками зустрів стадіон і нагородження автора першого голу.

А дівчата з футбольної команди «Динамо» теж кинули виклик командам уряду і парламенту. Думаю, чоловіки його приймуть і знову вийдуть на поле, щоб грати з професіоналками. Бо глядачам потрібні не тільки мікрофонні баталії, а й отакі. Отож, до нових зустрічей.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ

На знімках: на полі Володимир Гриньов; Анатолій Матвієнко та Іван Заєць: хто краще зіграє головою? За свою команду вболівають народні депутати Ігор Юхновський та Андрій Бондарчук.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

● Е...

Що...

Продовжує...

Щоб спра... на гречного ... грунт, треба ... довго працю... діти перейма... тьківський ... вплив на фо... тості справл... дочок, школ... ж, не треба ... батьки, для н... авторитетніш... найпотрібніш...

Важливо з... у людини схи... єння правил ... ру з те, що ... ні.

Щоразу, ко... жила цього ... кою, тобто у... слухняністю, ... ми, її треба ...

● Гороско...

22 червня ... хія — вода. ... Колір — фі... покровитель ...

Ті, хто нар... знаком, люд... рішньої вибу... вони видают... не, одягають ... яку хотіли б... кі. Раки — ... ни надзвичай...

● Хочете...

Що...

Сьогодні, ... передишки, ... наведення п... ділах. У люд... можливі за... хвороб, серц... хворювань.

30 червня ... ніки, масової... тів. Небезпе... Скандали в ...

2—3 липня... Гармонія, за... да. Несподіва... рих проблем... чуттів та емо...

● Камінь ...

У середньо... сапфіри бул... вою — яхонт... га радить: «А... сить у персн... зміцнить свое... людей чесний...

За надзвич... біни й сапфі... рундами. Так... що прозорі ч... це рубіни, а ...

Ці самоцвіт... тільки за кра... що вони — ... Камінь — ун... його володар... ми коштовно... тість поважна...

У древніх ... рубін і сапфі...

Черговий ...

ГОЛОС України

Футбол

0 НА КОРИСТЬ УРЯДУ

вився важким
Верховної Ра-
йже цілий день
е обговорення
ного договору.
ін був для тих,
ійного засідан-
вийти на поле
намо». Тут на
али працівники
рів УРСР, щоб
ий в [illegible]орії ук-
тбол[illegible]тч між
і виконавчою
ібліки.

і динамівці Ки-
озаздрити тій
ачів, які прий-
мо». Та й при-
тували для уча-
Держкомітет
вах молоді, фі-

и і спорту. Фе-
лу УРСР, дів-
ьної команди
едакція газети
и». Ми вирішили
призами авто-
ла і гравців з
які добре гра-

минк[illegible] суддя
тего[illegible] Олек-
енко викликав
е. Гру у скла-
ерховної Ради
Сергій Куни-
сильєв, Григо-
, Володимир
лій Матвієнко,
манчук, Ігор
Стецьків, Во-

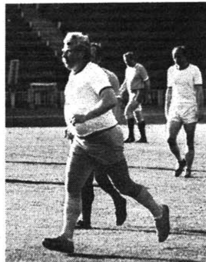
лодимир Головач, Ігор Борщенко, Володимир Шовкошитний, а у збірної Кабінету міністрів: Олександр Козаченко, Вадим Шельменко, Володимир Ковтанюк, Олександр Петраков, Володимир Лановський, Валерій Бондаренко, Юрій Медвідь, Валерій Жуляєв, Владислав Єрмаков, Володимир Шепель, Володимир Святненко.

Не дуже зважаючи на стомленість депутатів, представники уряду одразу перейшли в атаку. Голкіперу Сергію Куницину вдалося відстояти свої ворота, а згодом капітан команди Анатолій Матвієнко повів своїх товаришів на штурм воріт уряду. Та працівник Держкомітету у справах молоді, фізичної культури і спорту Олександр Козаченко, який зовсім недавно захищав ворота команд майстрів другої ліги, виявив не меншу пильність, ніж його колега. Тому перший тайм і завершився внічию — 0:0.

У перерві глядачі захвилювалися: невже знову договірний матч? Адже останнім часом уряд і парламент знаходять спільну мову. Може і зараз домовились про нічию? Захвилювались і ми: якщо 0:0, то один з призів не знайде героя...

Та після перерви урядовці посилили атаки. І тренер парламентаріїв Володимир Трошкін кинув у гру депутатів, які виявили вже давно свої бійцівські якості перед... мікрофоном. Це — Іван Заєць, Олександр Гудима. Не допомогло, бо тренер суперників Анатолій Коньков теж знається на таких баталіях. Він випустив Віталія Сокирка, Сергія Алімова, Сергія Легачова, Вадима Шайдюка... Володимир Трошкін робить свій хід і на полі з'являються зовсім свіжі депутати Володимир Макеєнко, Павло Пулинець, Віктор Гусєв, Віктор Пауль, Степан Павлюк...

І раптом визначається володар приза нашої газети. Після подачі кутового депутат Дашевець підправляє

м'яч у свої ворота. Але автор голу ще не знав, що його чекає приз. А може, й про сочилась якась інформація?

Згодом Сергій Легачов ударом з далекої відстані забиває другий м'яч, і тут же лунає фінальний свисток. Отже, ніяких мирних угод укладено не було. У гравців обох команд ще знайшлися сили, щоб отримати призи. Редакційному жюрі здалося, що краще за всіх на полі грали головою, тобто були мозковими центрами своїх команд, Анатолій Матвієнко та Володимир Шепель. Саме їм і вручено призи нашої редакції. Оплесками зустрів стадіон і нагородження автора першого голу.

А дівчата з футбольної команди «Динамо» теж кинули виклик командам уряду і парламенту. Думаю, чоловіки його приймуть і знову вийдуть на поле, щоб грати з професіоналками. Бо глядачам потрібні не тільки мікрофонні баталії, а й отакі. Отож, до нових зустрічей.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ

На знімках: на полі Володимир Гриньов; Анатолій Матвієнко та Іван Заєць: хто краще зіграє головою? За свою команду вболівають народні депутати Ігор Юхновський та Андрій Бондарчук.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Уїк-енд, тобто вихідні

● Етикет

ЩО ТАКЕ ДОБРЕ Й ПОГАНО?

Продовжуємо розмову про необхідність прищеплення дітям культури поведінки.

Щоб справді посіяти зерна гречного тону на плідний грунт, треба дуже терпляче, довго працювати. Як відомо, діти переймають не тільки батьківський досвід. Значний вплив на формування особистості справляють дитячий садочок, школа, вулиця. І все ж, не треба забувати, що ми, батьки, для наших чад — найавторитетніші, найсолідніші і... найпотрібніші.

Важливо змалку сформувати у людини схильність до засвоєння правил гарного тону, віру в те, що вони — необхідні.

Щоразу, коли дитина заслужила цього гарною поведінкою, тобто увагою до дорослих слухняністю, добрими вчинками, її треба заохотити, подякувати. І навпаки, було б помилкою байдуже поставитися до провини, до пустування.

Загалом же дитина чекає від вас не тільки нотацій і моралі, їй потрібна ваша увага, ласка, повага. Чи варто дивуватися, що ваш хлопчик чи дівчинка грюкають дверима, роздратовано кричать, тупають ногами, якщо й ви не раз вдаєтеся до подібного. Стежте за собою — бо ви під недремним оком чада, яке переймає найменші деталі, які вам особисто здаються дрібницями.

Виховання стає для дитини привабливим, якщо вона бачить і відчуває, що все набуте нею шанується, допомагає їй у житті. Тоді правила гарного тону й стають природніми.

● Гороскоп

РАК

22 червня — 22 липня. Стихія — вода. Символ — краб. Колір — фіолетовий. Планета-покровитель — Місяць.

Ті, хто народився під цим знаком, люди складної внутрішньої вибудови. Найчастіше вони видають бажане за дійсне, одягають на себе ту маску, яку хотіли б бачити їх близькі. Раки — міцні горішки. Вони надзвичайно багаті внутрішньо, легко ранимі, чутливо переживають найменші незгоди. Щоб захиститися від зовнішньої небезпеки, ховаються у власну мушлю і живуть своїм життям, найчастіше — дуже цікавим. До негативних рис їхнього характеру можна віднести невпевненість, підозрілість, розгубленість, безглузду утаємниченість.

● Хочете вірте, хочете — перевірте

ЩО Є, ЩО БУДЕ?

Сьогодні, 29 червня, — день передишки, прийняття рішень, наведення порядку у власних ділах. У людей похилого віку можливі загострення очних хвороб, серцево-судинних захворювань.

30 червня — 1 липня. Дні паніки, масової істерії, конфліктів. Небезпека у поїздках. Скандали в сім'ї, на роботі.

2—3 липня — подвійні дні. Гармонія, заспокоєність, злагода. Несподіване вирішення старих проблем. Піднесеність почуттів та емоцій. Можна вирушати в дорогу, вирішувати проблеми з родичами.

4 липня — знову конфлікти й розчарування. Формуються неприємні ситуації. Зміцнення становища завдяки активності. Ділові зустрічі вдалі тільки в першій половині дня.

5 липня — тенденції попереднього дня тривають. Небезпека в дорогах. Добрий день для військових та властей. Перемагає той, хто бореться. Театр у політиці й житті.

Так вважає **Тамара Глоба.**

● Камінь місяця

РУБІН

У середньовіччя рубіни та сапфіри були відомі під назвою — яхонт. Старовинна книга радить: «А ще хто яхонт носить у персні й при собі, той зміцнить своє серце, і посеред людей чесний буде».

За надзвичайну міцність рубіни й сапфіри називають корундами. Так, треба пояснити, що прозорі червоні корунди — це рубіни, а сині — сапфіри.

Ці самоцвіти люди цінять не тільки за красу, але й за те, що вони — рідкісні в природі. Камінь — унікальний, тож і його володар, увінчаний такими коштовностями, — особистість поважна, значна.

У древніх індійських книгах рубін і сапфір віднесені до дев'яти головних каменів. У санскритській літературі рубін присвячений Сонцю.

З найдавніших часів самоцвіти застосовували в магії та медицині. Існувало повір'я, що яхонти, як люди, можуть мінятися. Синій сапфір з часом стає білим, потім — жовтим, оранжевим і нарешті — найдорожчим — червоним. А білий яхонт холодний, і вночі він збирає на себе воду, що лікує від пропасниці та меланхолії. Навіть знаменитий середньовічний лікар Парацельс пропонував лікувати виразки рубінами. У Середній Азії ще недавно, у XIX столітті, вважали, що яхонти виліковують від чуми та епілепсії.

Черговий по випуску новин Людмила БАРАНЕВИЧ.
Тел. 441-88-26.

Оце так!

ПІВМІЛЬЙОНА ЗА ДОВІРУ

Лише на вимогу слідчого громадянка О. Рязанцева «поділилася досвідом» накопичення капіталу. Екс-посередник купівлі-продажу легкових автомобілів і квартир у осіб єврейської національності, що буцімто виїжджали за кордон, не афішувала своїх фінансових операцій: мовляв, того хотіли клієнти. Довірливі люди щедро винагородили О. Рязанцеву за конфіденційність ведення справ. Правда, вона так і не змогла довести органам законність свого майже півмільйонного достатку.

Анатолій ВЛАСЕНКО.
Біла Церква.

Наші сусіди

СТЬОПКА-СТЕПАНИДКА

Класик каже: Хоролрічка — не та, і вона таки щороку «не та». Зараз, після дощів, Хорол повноводий, як рідко буває о цій порі. Можливо, це призвело до якихось катастроф у природі, і на одному з хорольських островів, заселених людьми, серед хазяйських гусенят раптом з'явилося дике каченя і — мов тут було! Разом з пропискою й харчами знайда отримав ім'я Стьопка (можливо— Степанидка). Стьопка меткий, як ртуть — з ним можна купатися в одній ванні, але впіймати неможливо, так ото вправно він пірнає у тих кількох літрах води. Та й в усьому іншому Стьопка цілком самостійний, хоч на зріст менший, аніж оця замітка про нього.

Христофор ГРУША.
Гадяцький район
Полтавської області.

ПОГОДА

29 та 30 червня на Україні короткочасні дощі з грозами, місцями сильні зливи, град, шквали 17—22 метри на секунду. Температура вдень 24—29, у південних та східних областях місцями 30—34 градуси. Вночі 15—20 градусів. Сьогодні у західних, а 30 червня і у північних областях температура вдень 18—23, вночі 10—16 градусів.

По Києву та області сьогодні вдень короткочасні дощі, грози, в окремих районах сильні зливи, град, шквали 17—22 метри на секунду. Температура 24—29 градусів.

ЯКИЙ РОЗКОЛ ПОТРІБЕН КОМСОМОЛУ?

Завтра — День молоді. Молодіжні проблеми сьогодення коментує голова комісії у справах молоді Верховної Ради УРСР Анатолій МАТВІЄНКО.

— День молоді — як-ні-як, а свято. Будуть якісь урочистості?

— Так, це одне з радянських свят, як ми звикли традиційно відповідати на це запитання. Та якщо раніше в цей день ми підбивали якісь підсумки, то сьогодні я б не хотів, щоб ми його розглядали під подібним кутом, тим більше, що підсумки можуть бути невтішними й дещо навіть песимістичними. Я хотів би, щоб день цей розглядався як прогноз: яка зміна йде нам на завтрашній день? Замислитися: що таке молода людина і яка політика щодо неї повинна проводитись, якщо ми хочемо просуватися до прогресу. Треба надзвичайно серйозно подумати, якими ми стали, які перетворення з нами відбулися.

— Ви раніше були комсомольським лідером. Сьогодні вам треба враховувати всі молодіжні політичні течії. Чи означає це, що ви відмовилися у своїй роботі від комуністичної ідеології?

— Я ніколи не відмежовувався, не дошкуляв сам і не дозволяв цього робити своїм опонентам з приводу того, що я працював в цій організації. Вважаю, що нема причини соромитися її: вона як школа виховала не одне покоління, розв'язувала важливі проблеми. Вона потенційно сильна і спроможна принести неабияку користь своїм членам. Я член КПРС, член ЦК ЛКСМУ. Ми живемо в час перегляду догм і стереотипів. І мені дуже боляче, коли комсомол сьогодні робить ставку на старі догми, на консервативне крило організації так само, як і в партії. Я цієї точки зору не поділяю. Вважаю, що організація сьогодні повинна шукати нові шляхи для захисту інтересів молоді в дусі рішень останньої конференції: допомогти зорієнтуватись, захистити людину праці, щоб вона мала можливість досягти добробуту. Сьогодні йде розшарування суспільства і в ньому повинні бути молодіжні організації, які ту чи іншу категорію молоді захистять. І комсомол не зникне, якщо зробить правильні висновки з сьогоденних подій.

— Ви — член ЦК. Як розцінюєте нинішню ситуацію і тенденції в комсомолі?

— Я підтримую події, які в цілому відбуваються в молодіжному русі. Це об'єктивні процеси і гальмувати їх означає намагатися зупинити поїзд, лягаючи на рейки. А процеси йдуть у двох напрямах. Перше — це створення нових молодіжних організацій: УСС, СУС, «Пласт» (дитяча організація), відродження скаутського руху. Студентське братство у Львові, яке ввійшло до СУСу. соціал-демократичні крила в нових партіях. Разом з тим об'єктивним є й те, що комсомол вчора об'єднував усю молодь. На превеликий жаль, ситуацію, яка відбувалася в спілці, можна було порівняти з зозулею, яка відкладає яйця в чужі гнізда. У нас не було іншого гнізда, тому вся молодь проходила через школу комсомолу; де-юре являлася членом цієї спілки, де-факто не проповідувала цю ідеологію. Більше того: в деяких випадках навіть і заперечувала. Але так було тому, що іншої організації, яка б захищала інтереси молоді, не було. Сьогодні є ціла низка організацій: і політичних, і просто громадських. Тож закономірно, що з самого комсомольського середовища виділяються такі організації, як ДМСЛ. Це природно. Сьогодні мудра політика — не породжувати собі противників або запеклих опонентів, а просто жити в співпраці. Лише об'єднавши молодь в якийсь єдиний рух для захисту інтересів молодої людини, можна співпрацювати. Що стосується політичних поглядів — тут кожна організація повинна працювати самостійно, не породжуючи ненависті, бо вона, як бумеранг, повертається до того, хто її випускає. Дуже прикро, що толерантного, поважливого ставлення до організацій, особливо тих, які виділяються з комсомолу, не продемонструвала III конференція. В цьому я її рішення не підтримую. Делегати конференції пішли практично на розкол в молодіжному середовищі, хоча я вважаю, що цей розкол є необхідним, неминучим, але прискорювати його не потрібно тому, що вже викинули з спілки ненайслабших інтелектуалів. Від цього вона не виграє.

— Що реально може робити очолювана вами комісія?

— Нещодавно ми провели зустріч у Верховній Раді, на яку запросили Голову Верховної Ради Л. Кравчука. Це була зустріч різних політичних і громадських організацій, частина яких навіть не зареєстрована, але ми пішли на це, щоб поговорити навколо проблем загальних і сконсолідувати наші зусилля для їх розв'язання. Ми готуємо законопроект про соціальну адаптацію і про становлення і розвиток молоді в умовах переходу до ринку, законопроект, який би декларував основний принцип молодіжної політики в Українській РСР. У майбутньому ми будемо, очевидно, переходити до федерації молодіжних організацій, і держава повинна підтримувати морально й матеріально молодіжний рух. Світовий досвід показує, що вигідним для держави може бути лише організований молодіжний рух, а не стихійний та його наслідки, коли ми боремось з тим, чим не можемо керувати.

— Ви сказали, що необхідно об'єднати всі здорові сили молоді. Що ви маєте на увазі?

— Молодь взагалі — здорова сила. Я мав на увазі, що є сьогодні сили, які пропагують ідеї: за часів застою жилося краще і тому нам ніякий рух не потрібен; є такі, які виступають за зміну нашого ладу, щоб перейти до насильницьких дій. У комісії ми намагаємося вести максимально деідеологізовану політику, тобто офіційну. Є в нас і комуністи, і комсомольці, і представники інших партій. І всі працюють на соціальний захист молоді. Для цього створюємо асоціацію молодих політиків, підтримуємо різні політичні об'єднання. Законопроект про громадські об'єднання, який не пройшов у першому читанні, саме й полягає в тому, щоб дати можливість молодій людині реалізуватись у якомусь громадському об'єднанні. Все, що не суперечить законам, повинно використовуватись на захист цих інтересів.

— На Різдво ставлять традиційну ялинку, на інші свята є свої ритуали. Що буде в День молоді?

— Урочистого засідання ми проводити не збираємось. Міністерство спорту та справ молоді з участю нашої комісії проведе деякі масові заходи, зустрічі з цікавими людьми. Це буде просто день відпочинку. Ритуал? Хотів би, щоб державні діячі, люди влади дістали дитячі фотографії, згадали, якими вони були наївними, яких помилок інколи припускалися, згадали, хто свого часу їм допоміг стати розумнішими. І зрозуміли, що їхній обов'язок —допомогти нинішньому поколінню молодих. Хотів би, щоб згадали приказку: суспільство може думати про своє майбутнє, розраховуючись за своє минуле.

— Головне з того, що вам вдалося зробити й що не вдалося?

— Насамперед намагаємося створити механізм для реалізації молодіжної політики. Тією чи іншою мірою він уже створений. Маємо комісії на рівні всіх Рад, міністерство. Займаємося добором та навчанням кадрів: тричі провели семінари. Готуємо два законопроекти, які будуть основою всієї нашої політики. Крім того, відстоюємо практично в кожному законі інтереси молоді. Скажімо, восени минулого року наша комісія внесла законопроект про строкову військову службу. Хай він і не розв'яже всіх проблем, все одно примусить багатьох цим займатись. Підготували законопроект про альтернативну службу і внесли його на розгляд Кабінету Міністрів. Займаємося справою освіти молоді, добились, щоб було прийнято гарантовану квоту для працевлаштування молоді. На підході документ про працю учнівської та студентської молоді як влітку, так і під час навчання. Думаємо і про податки з молоді, про підприємство. На жаль, не знаходить підтримку у Верховній Раді. Є на це об'єктивна причина — складна економічна ситуація. Ділити можна лише те, що ми зробили, а працюємо все гірше. Єдиний вихід — створити умови для того, щоб молодь могла самостійно забезпечити собі нормальні умови життя. Ми не задоволені тим, що нова цінова політика найсильніше б'є по молодих, загостриться й без того тяжка проблема батьків і дітей. Щоб зняти напругу, треба пам'ятати власну молодість... І ще одне: яке воно не є, а все ж таки свято — День молоді, і, користуючись нагодою, хотів би поздоровити всіх.

Вів розмову
Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

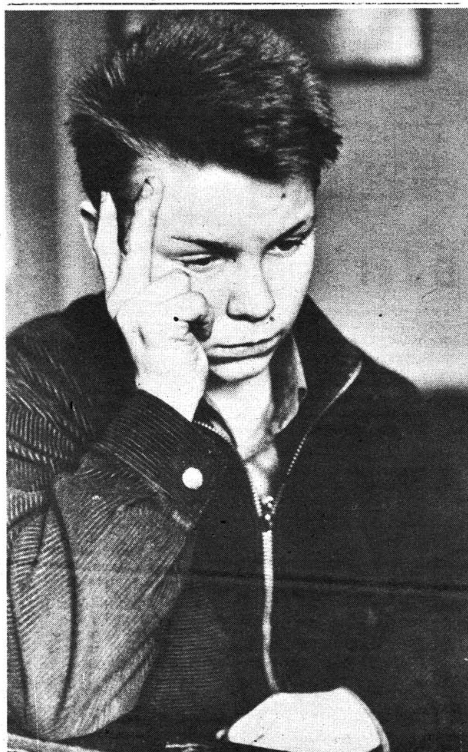
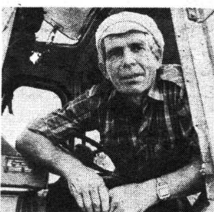

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Селянський щоденник

Полтавська область. Організовано йде заготівля кормів для громадської худоби в колгоспі імені Енгельса Зіньківського району. Тут уже закладено 400 тонн сіна і заготовлено 3 тисячі тонн сінажу.

На заготівлі кормів успішно працює механізатор Володимир Сергійович Оружий.

ТРАВА ПО ПОЯС

Невеличка річечка протікає через Великий Житин, а осоки і очерету росло обабіч—більш як на ста гектарах. Як траплялася де трохи вища місцина, вдавалося комусь в'язку-другу сіна вкосити чи корівчину попасти. А все інше — очерет, очеретом. Так було, поки не осушили заболочені луки, поки не окультурили. Довелося, звичайно, колгоспу «Зірка» потрясти гаманцем.

— А давайте ми це все віддамо людям, — сказав тоді голова правління Петро Катеринчик. — А то скаржаться, що ніде пасти корів, сіна просять виписати хоча б якийсь центнер...

Тоді ж, а було це років два тому, створили кооператив, який допомагав би розвиткові так званого індивідуального сектора. І пішло діло. Досить сказати, що за останніх два роки корів на подвір'ях колгоспників стало вдвічі більше. Самі посудіть: якщо тобі виділили 20—25 соток чудового лугу, де травостій до пояса, якщо ти можеш накосити три-чотири тонни сіна, то вдома залюбки можна тримати не тільки корову, а ще й пару голів молодняка.

Розвиваючи власні господарства, люди і себе забезпечують необхідними продуктами, і чимало їх продають державі. Торік, наприклад, кожне селянське господарство, де тримають корову (а таких у нас майже 300), продало в середньому тисячу кілограмів молока. а з кожного сільського обійстя заготовлено 55 кілограмів м'яса.

Варто додати, що, так би мовити, не сіном єдиним... Торік колгосп продав селянам понад 500 тонн зерна, майже 200 тонн кормових буряків, до 1,5 тисячі тонн жому, чимало гички і соломи. А якщо додати, що бажаючі можуть без будь-яких ускладнень купити поросят і молодняк птиці, то кожному стане зрозуміло, звідки ті «індивідуальні» молоко та м'ясо.

Думаю, цього року справи будуть ще кращими. Адже багато колгоспників розширили присадибні ділянки, понасіяли кормових буряків, збільшили площі під картоплею, кукурудзою тощо. Значить, стане міцнішою власна кормова база, що дасть можливість більше тримати і худоби і птиці.

Гнат КИРИЛЬЧУК,
керівник кооперативу.
с. Великий Житин
Рівненського району
Рівненської області.

ФОРС-МАЖОР ПО-ЛЬВІВСЬКИ

ЧИ СТАНЕ МОГУТНЬОЮ ПРОМИСЛОВОЮ «ІМПЕРІЄЮ» НОВИЙ «КОНЦЕРН «ЕЛЕКТРОН»?

Схоже сьогодні, що поняття «роздержавлення», «приватизація» потихеньку витісняють з лексикону широкого загалу навіть такі перли нашого часу, як «плюралізм» чи «консенсус». А недавно на Львівському телевізійному заводі почув: «Форс-мажор, дивіденд його нехай...».

Це вже з лексикону акціонерів. З 15 квітня цього року — дня офіційного оголошення передплати на акції акціонерного товариства «Концерн «Електрон» — працівники заводу, як і всіх інших п'ятдесяти структурних підрозділів гіганта, разом зі своїми сім'ями, родичами, сторонніми юридичними особами перебираються з іржавого державного ковчега на хиткі човни ринкової економіки.

Підписка на акції товариства закінчується 29 червня, на цю ж дату призначено установчі збори. Акції розпродаються, однак настрої майбутніх акціонерів — як у студента-заочника перед екзаменом. Бо що не день, то новий форс-мажор...

Даруйте, форс-мажор — не музичний термін. У договірній практиці західного бізнесу він використовується для визначення якихось фатальних обставин, нездоланних сил, чогось такого, що не можна було передбачити, відвернути, і що, врешті-решт, порушує умови договору. Там, на Заході, як правило, це аномалії: війна, стихійне лихо (потоп, ураган, землетрус) тощо.

Що ж «трусить» начебто в сейсмічно спокійній зоні майбутнє акціонерне товариство «Концерн «Електрон»?

Все та ж наша бідність. Бідність республіканського законодавства, відсутність правового механізму перетворення державного підприємства в акціонерне. Бідність наших уявлень, життєвого досвіду, знань про ринок, зокрема, приватну власність. Бідність духу, страх ризику втрат...

Зрозуміло, це не вина, а біда наша. Ну, що, скажіть, втрачати неімущому? А тут отримуємо можливість чимось дійсно володіти. Скинути пута «нічийної» власності, стати господарем своєї долі, довести до логічного кінця минулорічне рішення зборів представників трудових колективів концерну про роздержавлення.

А ще — не осоромитися перед республікою. Адже роздержавлюється не бляхарня чи збиткова лазня, а сучасний комплекс з виробництва телевізорів, на якому працює понад 68 тисяч чоловік, де майже на півтора мільярда карбованців основних і оборотних фондів.

Власне, що це за прецедент? Що, кому й навіщо продається?

Товариство створюється виключно для отримання прибутку й задоволення в першу чергу інтересів акціонерів. Це — своєрідна складчина, пайове об'єднання капіталів громадян (працівників концерну та їхніх найближчих родичів) і юридичних осіб (сторонніх підприємств, організацій, установ) з простими й логічними принципами діяльності. Товариство підпорядковується лише законові, загальним зборам акціонерів та своїм органам управління. Відповідає за своїми зобов'язаннями власним майном. Є прибуток — кожен пропорційно розмірам внесків отримує дивіденди, немає — товариство розвалюється, розпродуючись з молотка. Укладай угоду хоч з Москвою, хоч з Києвом — один чорт, тоді вже ніхто не допоможе!

На останньому — з ким укладати угоду — наголошуємо не випадково. Бо сьогодні для електронівців це — ще один «форс-мажор»... Концерн — підприємство союзного підпорядкування. Минулого року, коли розпочалась підготовча робота, природно, вели переговори з дійсним юридичним власником свого майна — союзною державою, її повноважними представниками в Москві. Їздили, правда, й до Києва, та в Раді Міністрів лише руками розвели — республіка не має не те що права на власність «Електрону», а навіть свого правового механізму роздержавлення. Використали єдину на той час можливість — союзне «Положення про акціонерне товариство...». Чого тільки не наслухалися автори концепції — від своїх і чужих про «зраду національних інтересів»! А тут ще й мораторій Верховної Ради. Як бути? Адже установчі збори товариства — справа практично вирішена?

Надія — на прийняття тою ж Верховною Радою республіканських законів про підприємство, власність, підприємництво, які фактично (де-факто) відкривають вулицю роздержавлення. Але на тій вулиці, як і раніше, дежуре горить червоне світло. Нема і правил руху по шляху приватизації!

Львівська модель акціонерного товариства типова, якщо виходити з зарубіжної практики, і унікальна — якщо порівнювати з вітчизняними аналогами. По-перше, право придбання акцій надано не трудовому колективу, як це звичайно робиться, а безпосередньо його членам — приватним особам. Максимальна сума, на яку можна придбати цінних паперів в одні руки, — 10 тисяч карбованців. До речі, акції іменні, випущені відразу на все майно концерну, — їх 5 мільйонів 27 тисяч штук вартістю по 100 карбованців. Зрозуміло, що для повного викупу всіх акцій у електронівців не знайдеться грошей. За попередніми розрахунками, якщо вони й «потягнуть» акцій на тисяч п'ятсот — буде добре.

Друга особливість львівського механізму та, що з часом держава відмовляється від дивідендів на свої акції. Важко пояснити таку щедрість, але факт залишається фактом. Так от, на ці дивіденди й будуть викуплятися акції держави, а потім — розподілятися між працівниками «Електрону». До того ж уже тепер на кожну третю придбану за власний кошт акцію вони безкоштовно отримують одну так звану «вільну». Це для того, щоб перетворити концерн у власність переважно своїх працівників — тих, чиєю працею безпосередньо створюється прибуток товариства. Інакше кажучи, контрольні пакети акцій мають тримати електронівці. Однак не все в нас ще гладко. Недавно, скажімо, піддалося (і піддається) масованим атакам рішення загальних зборів про перетворення концерну в єдине акціонерне товариство.

Деякі радикально настроєні противники централізму, зокрема страйкові комітети, побачили в цьому об'єднанні, виробничому союзі, «замасковану спробу адміністрації зберегти своє панівне становище...» Геть нову імперську структуру, геть нову монополію!..

Дійсно, «імперія» збереглася, підприємства, організації концерну, точніше, їх акціонери, мають ввійти до товариства як самостійні, але структурні підрозділи. Акції теж випущено на майно концерну в цілому (а не, скажімо, львівських чи закарпатських заводів). Акціонери, де б вони не працювали, будуть членами товариства «Концерн «Електрон», єдиного товариства. Відповідно — зі спільного, загального прибутку нараховуватимуться й дивіденди на акції...

Чи не тут і заритий собака? Адже привабливі самостійницькі лозунги, що, характерно, лунають лише з підрозділів, які за своїм технічним рівнем стоять на голову вище від інших. Японські складальні лінії, західнонімецькі термопластавтомати тощо — смачний шматок спільного пирога. Чому б його під шумок про демократію, в стилі первинного накопичення капіталу, і не придбати до рук? Адже, чим вищий технічний рівень, — тим вищий прибуток, отож, і вищі очікувані дивіденди на акції.

Втім, якби мова йшла лише про сьогоднішній день акціонерного товариства, — можна було б розбігтися, розтягнути його по своїх закутках. Так би мовити, зробити хоч одну добру справу: вбити дракона — ненависний централізм! Та що ж тоді буде завтра в жорстких умовах ринкової економіки? Де взяти малому самотньому підприємству величезні кошти на розвиток науки й техніки? Чи зможе воно саме налагодити по-новому технологічні зв'язки, постачання (тими ж імпортними кінескопами), гнучко й без втрат змінити номенклатуру продукції або прорватися на зарубіжний ринок? Там, до речі, недаремно роблять «погоду» могутні національні й транснаціональні компанії з таким «централізмом», до якого «Електрону» ще рости й рости!

Єдине товариство — це згусток, концентрація капіталу, до якого тягнеться весь цивілізований світ. Але не монополія. Навпаки, як вчить той же зарубіжний досвід, тільки при таких «капіталістичних акулах» годується, розмножується, а то й паразитує безліч малих і середніх підприємств — свого роду мікрофлора їх існування, санітарно-обслуговуючий персонал. Буває, правда, що ця дрібнота дійсно попадає в пащеку «акул», але ж на те він і ринок!

Що ж до підступності адміністрації, то тут, схоже, перегнули. Адже з перетворенням у єдине товариство підприємства не тільки збережуть колишні права й атрибути самостійності, але й підуть далі. Правління акціонерного концерну практично не матиме ніяких командних функцій, а координуватиме спільні зусилля виключно економічними методами. Якщо, наприклад, підприємство змогло самостійно, без допомоги збоку, збільшити плановий прибуток, — він залишається в розпорядженні «автора», а точніше керівника підрозділу, і використовується головним чином для збільшення заробітної плати. Жорстких обмежень на її розмір в акціонерному товаристві не передбачено. Рядовий акціонер, власне, буде безпосередньо брати участь в управлінні всього один-два рази на рік — на загальних зборах. Скільки акцій на руках — стільки й голосів. Проте, як у рядового акціонера, так і в управлінця з'являється вищий інтерес, «вищий суддя» — його величність прибуток. Перед ним усі будуть рівні і нестимуть однакову відповідальність — зарплатою, дивідендами, місцем роботи.

Павло ШЕВЧЕНКО,
заступник директора прес-центру «Концерну «Електрон».
Львів.

З пошти відділу

ХТО КУПУЄ, ТОЙ І ЇСТЬ

Нам, у райспоживспілку, надіслали прейскурант И-004 «Розничные цены на импортное мясо и мясопродукты», який видано у Москві цього року.

Перелік країн-постачальників великий, аж 26. Не тільки наші сусіди, а майже вся Європа, далекі Австралія і Нова Зеландія, Аргентина та Бразилія, США і В'єтнам.

Найменувань м'ясних продуктів близько двохсот. Хороші товари. Ціни нормальні. Лише на ковбаси напівкопчені, варенокопчені та сирокопчені вони нагадують наші кооперативні — від 20 до 40 карбованців за кілограм (кажу лише про ціни, якість не порівнюю — не куштував).

Усе має фіксовану ціну. Ось, наприклад, м'ясо курей патраних, запакованих у поліетиленовий мішечок. Кілограм коштує 5 карбованців 60 копійок. І примітка — до вартості включено ціну мішечка. Яловичина без кісток з Аргентини за 10 карбованців 27 копійок. Не мало, але то м'ясо без кісток. Угорські гуси — за 4 карбованці 30 копійок, напівфабрикати з них — трохи дорожче.

Прочитав і ясніше побачив безмірну відстань від слів про пріоритет села до реальної дійсності. Виходить, знову закордонному селу ми створюємо пріоритети, а своєму — вже вкотре далі слів діло не йде.

До яких пір так буде? Подумалось, якщо такі ціни на імпорт встановлено через неписьменність, то виходить, що у державних столичних управах, особливо союзних, працюють некомпетентні спеціалісти.

На жаль, і в цьому я впевнений, такі ціни на імпортне м'ясо встановлено навмисне. Зовні немовби так випливає з договорів поставок та з піклування про малоімущих, щоб їм недорого було. Дійсність же інша.

Адже жителі сіл та маленьких містечок не їдять імпортного м'яса, їм не перепадає навіть вітчизняного за державними роздрібними цінами. Харчуються кооперативним.

Увесь світ дивується, як це ми зуміли одержати за останні десятиріччя майже 200 мільярдів нафтодоларів і нічого не зробили, щоб переобладнати свою промисловість новітніми машинами. Нам же не до цього.

Що ж ми робимо? Говоримо про перехід до ринку, а за кордоном, як і колись, купуємо м'ясо за тверду валюту. Робимо це, бо шкода дати інвалютний карбованець або цю валюту своїм селянам.

На мій погляд, хто хоче їсти імпортне м'ясо, живучи на найкращому в світі чорноземі, хай їсть, тільки нехай платить за нього валютою. Коли її немає — нашими рідними карбованцями за тим комерційним курсом, що склався на даний час. Отже, якщо в США кілограм патраної курки коштує два з половиною долари, плати 69 «дерев'яних» карбованців або шукай дешевше.

Коли б ми саме так торгували імпортним м'ясом, то думали б, як швидше й дешевше виростити своє. Проте 6 квітня цього року Кабінет Міністрів Союзу видав розпорядження, яким дозволив Міністерству торгівлі додатково на мільярд інвалютних карбованців закупити за кордоном продовольчих товарів, що в перерахунку на долари становить півтора мільярда.

Де ж візьметься та вигода, коли дороге закордонне м'ясо імущі знову з'їдять не за ринковими, а за привілейованими цінами?

Михайло МАКАРЕНКО,
Недригайлів
Сумської області.

Експрес-новини

У Берліні розпочався суд над колишнім головою християнсько-демократичного союзу НДР Г. Геттінгом. Він звинувачується в присвоєнні партійних коштів для будівництва й утримання приватної дачі.

* * *

Посилюється напруженість у Югославії у зв'язку з проголошенням незалежності Словенії та Хорватії. Танкові колони югославської народної армії зайняли ключові точки на території Словенії. Війська розташувалися поблизу прикордонних переходів на межі Югославії з Австрією та Італією, взяли під контроль аеродроми та інші важливі об'єкти республіки.

У свою чергу, італійські власті відправили додаткові контингенти військ на кордон із Югославією для зміцнення застав.

* * *

У Фінляндії проходить літня сесія парламентської асамблеї Ради Європи. Відбулися слухання з питань республік радянської Прибалтики. Вони почалися зі вступних промов керівників трьох республік. Усі вони визнали необхідність продовження переговорів з Москвою, визнаючи, звичайно, наявність серйозних труднощів.

* * *

Президент США Дж. Буш прийняв прохання генерала Н. Шварцкопфа щодо його відставки, яке надійшло після вдалого завершення операції, відомої під назвою «буря в пустелі», по звільненню Кувейту від іракської окупації.

* * *

Президент ПАР Ф. де Клерк підписав ряд законопроектів, які скасують дію всіх прийнятих раніше положень про расову дискримінацію.

СУБОТНІЙ ВИПУСК

БРОНЯ МІЦНА?

Діалог з читачем

Шановна редакціє! Я уважно стежив за війною в Перській затоці, але так і не знайшов у нашій пресі кількісних даних, які характеризували б її результати. Чи не могли б ви повідомити бодай деякі цифри?

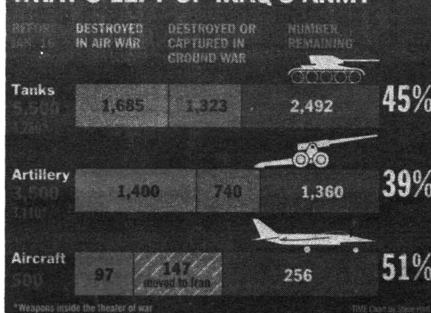
Д. Смішко.

Суми.

Ці підрахунки доскіпливо зробив Пентагон — установа, надзвичайно зацікавлена в точних цифрах (оскільки на їх основі можна аналізувати ефективність американської зброї). Згодом про них дізналася преса, а через неї — громадськість. Пропонуємо діаграму під промовистим заголовком: «Що залишилося від іракської армії». У лівій її колонці — загальна кількість танків, артилерії та авіації режиму С. Хусейна до початку війни; далі — праворуч: кількість військової техніки, знищеної в результаті повітряних нальотів сил антисаддамівської коаліції (щодо літаків, діаграма враховує, що 147 машин перелетіли до Ірану, отже опинилися за межами театру бойових дій), ще далі — кількість бойових машин, які виведено з ладу під час наземних боїв; останні дві колонки засвідчують рештки «непереможної» армії Хусейна (в абсолютних цифрах і відсотках).

Висновки з того, у що обійшлася іракському лідерові його кувейтська авантюра, читачі зроблять самі.

Малюнок з журналу «Тайм» (США).

Справи кримінальні

ІДЕОЛОГІЧНИЙ «ГАЧОК»

Після поразки американських військ і сайгонського режиму багато в'єтнамців перебралися до Сполучених Штатів: хтось — справедливо побоюючись покарання за співробітництво з окупантами, а хтось — не бажаючи жити за умов «соціалістичного суспільства», яке мало утвердитися (і утвердилося) на землі Індокитаю.

За океаном влаштувалися по-різному. Є серед нинішніх американців в'єтнамського походження багаті, є й бідні. Проте минув час, у іммігрантів підросли діти, і на тамтешні благополучні міста і містечка звалилася нова біда: гангстерські банди в'єтнамських підлітків.

Мало того, що вони зводять рахунки між собою. Повсякденною практикою став рекет щодо багатьох в'єтнамців, які наполегливо працюють, аби мати змогу посилати доларові перекази родичам, що залишилися на батьківщині. Банди рекетирів подорожують Америкою, вишукуючи нові жертви. Причому технологія тут навдивовижу проста: береться телефонний довідник і розкривається на літері «Н». Усі абоненти, які мають ім'я «Нгуен», можуть чекати неприємних для себе візитів.

Цікава деталь, яка свідчить про те, що гени ідеології міцно вкорінилися в молодих бандитах: варто американській поліції «притиснути» їх, як гангстери негайно заявляють про своє бажання відправитися до Таїланду, щоб... воювати там проти комунізму. Мабуть, спрацьовує надія, що американські стражі порядку «клюнуть» на антикомуністичний «гачок».

На знімку: під час «загальних зборів» банди в'єтнамських рекетирів.

Фото з журналу «Економіст» (Великобританія).

Інформ-шоу

І ТАМ Є РАЦІОНАЛІЗАТОРИ!

Раціоналізатор (у побуті — народний умілець) — явище, донедавна широко вславлюване й пропаговане. Дарма, що деякі з цих умільців (боронь нас Боже кинути тінь на усіх!) «раціоналізували» довірене їм устаткування у такий спосіб, що воно взагалі зупинялося як укопане. А от в Індії недавно звання «раціоналізатор» було присуджено одному візникові офіційно, рішенням суду!

Ні, згаданий умілець на таку честь не претендував, більше того, сидів на лаві підсудних за кричуще порушення правил дорожнього руху. Бо звинувачувався у тому, що напхав у свій візок... дев'ятнадцять пасажирів. Суддя прокуророві (та, мабуть, і сам собі) не повірив і вирішив провести слідчий експеримент. На очах у приголомшених служителів Феміди візник завантажив дев'ятнадцять добровольців у візок — кого всередину, кого — на дах. Влізли усі. Ледь отямившись, суддя негайно відпустив візника на волю, оголосивши, що той — раціоналізатор.

РЕКОРД, ЯКИЙ НЕ РАДУЄ

Здавалося б, причин для суму немає: погода щороку поліпшується, небо дедалі яскравішає, а минулий рік взагалі став найтеплішим за останні майже півтора століття (цього висновку незалежно від колег дійшли кліматологи Англії та США). Проте цей рекорд — аж ніяк не з розряду радісних. Адже, на думку спеціалістів, людство «зобов'язане» ним так званому «парниковому ефектові» — забрудненню атмосфери відходами виробництва та автомобільним «смогом», які порушують атмосферну рівновагу і призводять до штучного «потепління» — за рахунок загального погіршення стану навколишнього середовища. На Заході, здається, дедалі більше починають непокоїтися з цього приводу не тільки на громадському, а й на державному рівні. Зокрема, група сенаторів США надіслала президентові Дж. Бушу спеціального листа, в якому пропонує розробити відповідну політику, спрямовану проти шкідливих штучних змін клімату.

КОМІКСОМ — ПО ВІРУСУ

«Чума двадцятого століття» — саме таку характеристику, як відомо, одержав СНІД. Людство повело проти підступного вірусу широкомасштабну війну, досі, на жаль, малоефективну. Проте вишукуються дедалі нові види зброї. У Південно-Африканській Республіці до діла вирішили підключити... комікси. Якщо донедавна ці книжечки з максимумом малюнків і мінімумом тексту (зрозуміє й напівписьменний!) розповідали про невловимих гангстерів і мужніх поліцейських, то віднині їх тематика значно розширилася. Тепер повчальні історії, які попереджають про можливість зараження СНІДом, не тільки друкуються масовим тиражем, а й дбайливо вкладаються у традиційні конверти з заробітною платою, ними завалені їдальні, зали чекання в аеропортах, інші місця масового користування.

Ідею цілком можна було б запозичити, якби не одне «але»: у ПАР немає дефіциту паперу...

ЙОГО ЗГУБИЛА ЖАДОБА...

Коли людина є володарем кількох фірм по виробництву устаткування та торгівлі автомобілями, має не один (і навіть не десять) мільйонів у банку, то чому б їй у вільний час не розслабитися, забути про справи, поринути у розваги? Проте згадана людина вважала інакше, тому й розгорнула небачений доти у Намібії бізнес: продаж іноземцям паспортів, які б автоматично прилучали їх до числа «стопроцентних намібійців» (з відповідними податковими пільгами).

За кожний паспорт треба було заплатити по 240 доларів. Але оскільки згаданий бізнес ніяк «не вписувався» до місцевого карного кодексу, то підприємливий торговець одержав не дивіденди, а повістку до суду, а згодом — і місце у тюремній камері. Єдина втіха (втім — слабенька) полягає у тому, що сидіти доведеться не на самоті: у справі замішані ще 20 чоловік, серед яких — співробітники міністерства внутрішніх справ Намібії.

ПОСМІХНІТЬСЯ

— А після того, як ми його придбаємо, за моїми підрахунками, зможемо заробити 7 мільярдів доларів: розіб'ємо на модерні сонцезахисні окуляри!

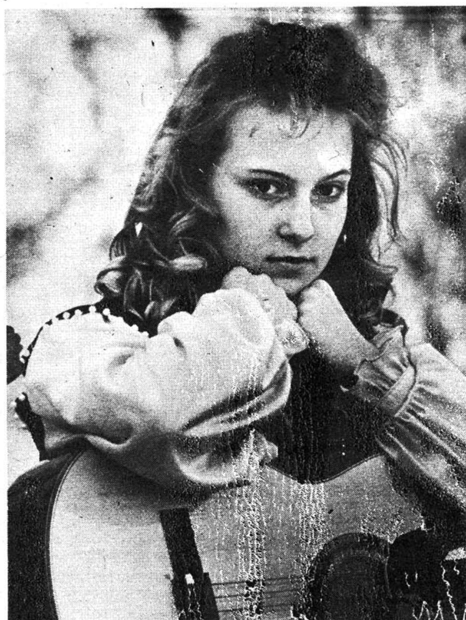
Малюнок з журналу «Економіст»

Сторінку підготував Володимир САВЦОВ.

БАТЬКИ, БУДЬТЕ ДІТЬМИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

«Якби молодість знала, якби старість могла!..». Безглуздість цієї приказки вражає: лише у язичників може поєднатися в одній особі молодість і старість. Та й то у міфах, казках, легендах. Грецькі боги кохаються, народжують дітей, воюють. Все знають, все можуть, і ніколи не вмирають. Точніше, не вмирали. Померли, як тільки померли ті, хто в них вірив...

Померли не лише грецькі боги — ассірійські, єгипетські, шумерські. Тому, що були вічні. Люди — не вічні. Не вічні тому, що народжують дітей, а діти колись повинні стати батьками...

І не замкнути це коло, бо ніколи не стануть батьки мудрішими за своїх дітей: яйця курку вчать, бо живуть у СВІЙ час...

Прожити два життя не можна. І за батьків живуть вдруге діти. Думати за двох теж не можна. А батькам — хочеться.

Конфлікт між батьками й дітьми — вічний. А щоб пом'якшити його, батькам треба бути дітьми. Хоч трішечки. Хоча б — пам'ятати...

Фото Олександра КЛИМЕНКА, Михайла САЧКА, Петра ПРИХОДЬКА, Івана ТИТАРЕНКА, Миколи КОЗЛОВСЬКОГО (молодшого).

«ФОРТЕЦЯ» НА БОЛОТІ

З ОДНОГО БОКУ — ШМАТОЧОК МАЛЬОВНИЧОЇ СІЛЬСЬКОЇ ВУЛИЦІ, З ІНШОГО — ВЛАДА І ТРЕСТ «ЛУГАНСЬКВОДБУД», ЯКИЙ НА МЕЖІ ГОРОДІВ ЗВОДИТЬ П'ЯТИПОВЕРХОВИЙ БУДИНОК. ОДНАК «КЛЯТІ КУРКУЛІ» (НА 15-ти СОТКАХ!) ПОЧАЛИ УПИРАТИСЯ. ТА ХТО Ж ТЕПЕР РОЗБИРАТИМЕ БАГАТОТОННІ ФУНДАМЕНТНІ БЛОКИ?

Анатолій Каптьол, голова Біловодської райради, картинно розкинув руки і, мов виважуючи на шальках терезів невидимі ваги, перепитав, що важливіше — 65 сімей молодих будівельників чи 15 дворів пенсіонерів? Жінки — в плач, а баба Скрипничиха з відчаю заголосила страшним прокльоном: «Безсовісні, пооб'їдалися, що й піджаки не застібаються, а нас, старих, які вік горбатилися, щоб вивести вас у люди, без городів, з талонами на триста грамів вермішелі залишаєте!..».

Такими емоціями густо помережана вся ця сумна історія, за якою другий рік співчутливо спостерігає тихий, староукладний Біловодськ. З одного боку, шматочок мальовничої сільської вулиці, 15 обійсть літніх господарів, з іншого — влада, архітектура і трест «Луганськводбуд», який буквально на межі городів зводить відомчий 65-квартирний п'ятиповерховий будинок, який жінки одразу охрестили «фортецею». Правда, сьогодні менше залишилось активних противників — хто знесилився марною тяганиною з інстанціями, хто зневірився, а кого просто «вмовили» не перечити. Останній позов до справедливості, у редакцію «Голосу України», підписали лише дев'ять сімей. Цим втрачати нічого — ні роботи, ні зарплати, ні дітей у начальства не хрестили. Клапоть годувальника-городу не займали б — і на тому спасибі.

Збиралися усі гуртом, на автостанції, підчікуючи кореспондента, щоб не перехопив бува хто з виконкому. А аще, аби підтвердити, що громада б'ється за своє, а не «скандальна за натурою» («Так вам говоритимуть усі начальники», як у воду дивилися проникливі бабусі) Віра Скрипник зі своєю «неврастенічкою» матір'ю.

Потім ми довго ходили городами. Вкотре безсило споглядали старенькі, як меліоратори знай трамбують болото, і розповідали, розповідали, перебиваючи одна одну, що дочекалися отакої шани, ставши зайвими на схилі згублених у колгоспному ярмі літ. Їх тепер просто не помічають, де вже слухати! Грець з ними, якось би пережили неувагу, не звикати «гвинтикам» до заклопотаності «маховиків» і «редукторів». Більша біда, що всупереч здоровому глузду чинять можновладці, позаздрилися на клинець багна в городах пенсіонерів, коли в розкиданому навсібіч райцентрі тієї незайманої землі хоч конем грай. Нехай і по-простому, але диву даються напівграмотні сільчани: де ж таке бачено, адже розумні, освічені, як по-писаному гарно говорять, а видно ж не знають, що споконвіку ніхто у Біловодську не ставив ні хати, ні хліва у трясовині. Їй же дна немає. Діди розповідали, навіть волів з гарбами в необережних погоничів тут засмоктувало. А всяке там перетворення природи, чули — не з неба впали, вже виходило боком. Чи мало нам екологічної біди, щоб додавати ще одне рукотворне лихо?

— Усе ми самі піднімали — і дітей, і вулицю розбудовували, і терновники розкорчовували. Тепер, виходить, і полуничка внукам не виросте, як відчикрижать, а спершу затоплять городи? Кажуть, беріть у полі наділи. А хто із старих допре звідти лантух з картоплею? Чи, може, службовими машинами привезуть?

Не переслухати нескінченних монологів-запитань, адресованих, мабуть, самому Господу-Богу, бо на землі так нікого і не сполохала відчайдушна спроба людей оборонити хоч ті крихти власності, на які має право всякий сущий. Свого часу з одного боку вулицю вже підперли кільцем двоповерхівок, позбавивши вигону, потім ще й помпезний сквер воздвигли, що й курку з двору не випустиш. Тепер і з тилу тиснуть. Що там виросте на грядці під боком кількадесятквартирної «комуни», можна й не загадувати.

Самотою ж, відомо, біда не ходить. За генеральним планом розбудови Біловодська на цій ділянці вулиці Гуньяна передбачено новий мікрорайон. Цілком у дусі горезвісної концепції злуки села з містом. І плану того ще ніхто не переглядав, бо відпущено йому за інструкцією 25 років. Оскільки ж датується він кінцем шістдесятих, то ще кілька років бути йому чинним. Щоправда, бідкаються в архітектурі, важко буде щось просунути, позаяк за новим порядком треба ще й дозволу господаря питатися на знесення будівель у приватному секторі. А «кляті куркулі» (на 15-ти сотках!) починають упиратися, здобувши невеличкі права. Собі — все, іншим — нічого. Однак є така «надія», до вже закладеного ладненько стане упоперек ще один будинок, залишилося «вмовити» на переселення тільки дві сім'ї з перпендикулярної вулиці імені Леніна. Підготовка потихеньку ведеться — вікові тополі вздовж дороги вже вирубали.

— І чого вони як найнялися, — знизує плечима заступник голови райвиконкому Олександр Стус, — городів же ми поки що не чіпаємо?

Стусова обмовка. Хоча й без неї достатньо простору для сумнівів. Ще не вивітрилася з пам'яті людей схожа епопея на вулиці Попова. Там теж оточили чотириповерхівками вісім садиб, засипали будівельним сміттям, а потім і обрізали по ріпицю городи. І тоді було достатньо галасу, та все «благополучно» погамували в районі, бо не ті часи відлічував державний хронометр, щоб скаржитися на місцеве начальство.

Ладні б і тепер осадити людей, та — зась.

— Переплутали несвідомі, — бідкається заступник голови облвиконкому з питань будівництва Олександр Бондаренко, — демократію з анархією. Скількох керівників і спеціалістів на різні комісії відірвала від важливих справ невгамовна Віра Скрипник! Без ліку була в Луганську, навіть до Києва, в постійну комісію по будівництву і архітектурі не посоромилася! Та, між нами кажучи, ще років зо два тому до них ніхто б і не поїхав, а зараз, бач, «доходимо до кожного»...

— А коли б і справді одразу зі столиці почали, — міркують і жителі вулиці Гуньяна. — Адже поки пройшли, як заведено, по інстанціях — втратили ініціативу і будинок тим часом заклали. Тепер же хто звелить розбирати багатотонні фундаментні блоки? Прецедентів таких ще не було. А не сьогодні-завтра підуть у ріст і стіни...

Тут тональність помітно падає. Справді, і в Києві, і в Луганську дехто мимохіть погодився із скаржниками. Та не легше їм від того. Варто було зародитися найменшому сумніву в доцільності скоєного, напротивагу зринали додаткові аргументи на зразок: влада вирішила, має право.

Вирішила. Колгосп імені Леніна без найменшого звуку віддає 1,2 гектара землі під забудову, селищна Рада не заперечує, згоден райвиконком, і останню крапку ставить сесія райради, зморено заслухавши під кінець своєї роботи інформацію О. Стуса: скаргу жителів вулиці Гуньяна вважати необгрунтованою і більше до цього питання не повертатися. Причому, коли між виконкомом та сесією минув майже рік, то три перших рішення приймалися надоперативно — з 19 по 22 грудня 1989 року. Чому так гладко спрацював неквапний, як правило, конвейєр погодження і куди поспішали — краще запитати у замовника, «Луганськводбуду», якому до кінця року конче потрібен був дозвіл на відкриття фінансування будівництва.

Слухав доводи знервованих підтоптаних бабусь, і емоції сприймались як щось саме собою зрозуміле. Більшої поміркованості і виваженості, по правді, чекав з іншого боку. Але перший же їхній офіційний опонент, з яким мав розмову, А. Каптьол, також без зайвої делікатності одразу підвів риску: «Не ви перший, усяких тут захисників уже перебувало, навіть народний депутат Союзу, як його агрономом...».

— Шейко.

— ...І той зрозумів, що дім будуватиметься.

Не в захваті, м'яко кажучи, і Біловодськ «пасивний», який не з простого обивательського інтересу спостерігає нерівний герць відчайдушної вулиці з «центральною садибою» району. Сьогодні розправляться з одним, а завтра за кого візьмуться?

Але, якщо «дилетантської» дядьківської мудрості, яку рядовилося чути серед «рядових» мешканців, до справи не підшиєш, то куди важче спростувати висновки незалежної експертизи спеціалістів Луганського «Облагробуду», призначеної комісією Верховної Ради. Хоч і поземляцькому обачливим був її вердикт, але однозначним — по вулиці Гуньяна цей дім можна було і не розміщувати. Був би він завчасним, а не постфактум, дивись-но, і не знали б клопоту 80 сімей (пенсіонерів плюс меліораторів) ні сьогодні, ні, тим паче, завтра.

Тепер що, пізно — розводять у районі руками. Але, їй Богу, це останній такий випадок у Біловодську. Віднині все нове будівництво виноситься в незаселену зону. Є, буквально, в центрі, один такий пустир, гектарів на десять.

І ладні б вуха слухати, та очі віри не йнуть. «За солов'ями вони шкодують», — іронізував на адресу гуньянівців районний архітектор Володимир Євтушенко. Тоді йому зустрічне запитання: чи не таку ж ностальгію за тихим раєм відчули заступник голови райвиконкому В. Соколов, голова колгоспу імені 50-річчя Жовтня В. Вільний, директор комбінату комунальних підприємств А. Кучеров.., яким він всупереч тому ж непорушному генплану, що бульдозером пре по беззахисних пенсіонерах, дав дозвіл на індивідуальну забудову в межах 100-метрової водоохоронної зони річки Деркул? Може б і тут спробувати на терезах, що важливіше — найчистіша в області річка, чи — ?.. Тоді була б хоч видимість якоїсь рівноваги законів, які писані, здається, однаково для всіх смертних, незалежно від їх земного статусу і рангу.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганська область.

БАГАТО ЛЮДЕЙ СТАВЛЯТЬСЯ ДО ВИНА ТІЛЬКИ ЯК ДО АЛКОГОЛЬНОГО НАПОЮ. АЛЕ Ж ЗНАВЦІ КАЖУТЬ: ВИНО ЦІЛЮЩЕ І КОРИСНЕ. НЕХАЙ БИ НАУКОВЦІ ПОЯСНИЛИ НАМ ПОПУЛЯРНО, В ЧОМУ КОРИСТЬ ВИНА, І В ЧОМУ — ШКІДЛИВІСТЬ.

М. СЕЛИВАНОВ, Суми.

ВИНО: ОТРУТА ЧИ ЛІКИ?

Давайте розберемось

In vino veritas — говорили древні римляни, тому що не знали біохімії і не могли сказати, що ж у вині є насправді.

Кислуватого смаку йому надають органічні кислоти. Їх досить багато — від 0,5 до 1 відсотка. Кислотність (2,5—3,5) майже така сама, як у шлункового соку. Саме тому воно сприяє травленню, особливо перетравленню білків. Органічні кислоти збуджують травні залози і посилюють апетит. Особливо багато у вині винної кислоти. На другому місці яблучна, яка відіграє важливу роль в обміні речовин. Вона бере участь у циклі Кребса, одній з ланок біологічного окислення. В деяких, особливо червоних, столових винах є молочна кислота, яка надає їм більш м'якого смаку. Вона також елемент метаболізму.

Багатий і різноманітний мінеральний склад вина: 24 мікроелементи, в тому числі марганець, цинк, рубідій, фтор, ванадій, йод, титан, кобальт та інші. Особливо багато мінеральних речовин у винах, одержаних бродінням на вичавках виноградних ягід: кахетинських, червоних столових, типу мадери та інших. Найбільше вони багаті калієм і фосфором, роль яких у нервових процесах, в мінеральному обміні, в біоенергетиці важко переоцінити.

Мікроелементний склад вина значно залежить від ґрунтів виноградників. За набором мікроелементів можна навіть визначити місцевість, звідки пішло вино. Наприклад, в Каберне радгоспу «Абрау Дюрсо» багато рубідію, через що воно користується підвищеним попитом за кордоном. Там його використовують в лікувальних цілях, але про це мова піде нижче.

Багатство вина не тільки в тих речовинах, які переходять в нього з винограду (а це майже все найцінніше), а й у тих, що виділяють при бродінні клітини дріжджів. Цінність цього вітамінного компоту не стільки в концентрації, скільки в повноті. Вітамінів B_1, B_2, B_6, B_{12}, PP, пантотенової кислоти, біотину не дуже багато, але їхня комплексна дія сприятлива для організму. А ось такої важливої речовини, як міоінозит, що бере участь в обміні ліпідів та амінокислот, достатньо, щоб задовольнити потребу людини.

Вітаміну С у вині майже немає. Він весь руйнується при виготовленні. Зате багато вітаміну Р, який допомагає організмові засвоювати і нагромаджувати аскорбінову кислоту. До речі, червоні вина взагалі багатші корисними речовинами, ніж білі, в тому числі й вітамінами. Р-вітамінну активність мають дубильні і фарбувальні речовини червоного винограду. Дослідження інституту «Магарач» засвідчили: та кількість антоціанових фарбників, які містяться в 200 г червоного вина, могла б задовольнити добову потребу організму людини у вітаміні Р. Цього вітаміну звичайно обмаль в продуктах харчування, а він зміцнює стінки судин і нормалізує обмін вітаміну С. Червоне вино могло б заповнити цю прогалину.

У винах є цукри — глюкоза і фруктоза. В сухих небагато — до 0,3 відсотка, в напівсухих — до 3 відсотків, напівсолодких — до 8 відсотків, солодких — до 20 відсотків, в лікерних — до 35 відсотків. Відповідно до цього і калорійність їх різна — від 600 ккал/л в сухих до 1500 ккал/л у десертних. У всіх винах в тих чи інших кількостях є гліцерин, який утворюється при бродінні сусла, а в організмі людини він входить до складу жирів.

Полісахаридні пектинові речовини допомагають організмові звільнитися від чужих з'єднань, зокрема від радіоактивного стронцію. Вина з підвищеним вмістом рубідію сприяють виведенню цезію — за рахунок їхньої хімічної спорідненості, а, отже, конкуренції. А дубильні речовини винограду і вина діють як радіопротектори.

Шампанські та інші ігристі вина насичені двоокисом вуглецю. Він збуджує дихальний центр і стимулює кровообіг, розширює судини мозку.

Серед летких речовин, що утворюють букет вина,— ефірні олії, складні ефіри, альдегіди та ацеталі. Вони не тільки приємно пахнуть, а ще й знижують кров'яний тиск, тонізують нервову систему.

Отже — багатющий набір корисних речовин. Але є ще одне, через що і весь гармидер зчинився.

Етилового спирту в сухих виноградних винах від 9 до 14,5 градуса, або об'ємних відсотків, в десертних і міцних — до 20. Не всі знають, що алкоголь — природний продукт обміну речовин. У крові і тканинах тіла (нормального, абсолютно тверезого тіла!) його від 30 до 60 мг/л.

А якщо не зовсім тверезого? Максимум спирту в крові буває приблизно через годину після одноразового приймання, через 12 годин нормальний рівень відновлюється. Нагадаємо, як він діє. При концентрації в крові 0,5 г/л реагують в основному кора головного мозку, центри уваги і самоконтролю. Якщо спирту 1,0 г/л, людина погано керує м'язами, ще вдвічі більше — нестримно хоче спати, 5,0 г/л — доза, що паралізує дихальні центри і викликає смерть.

Не все в алкоголі погано. Невеликі дози його знімають стрес. Крім того, спирт — поживна речовина. Коли він окислюється, людина одержує енергію.

Однак максимальна доза вина обмежена саме кількістю спирту, що в ньому міститься. Доведено, що здоровий дорослий чоловік не повинен випивати за день більше 400—600 мл виноградного столового вина з 10-градусним вмістом алкоголю. Для міцніших вин норма, природно, менша. Стригти всіх під один гребінець тут, безперечно, не можна. Для кожного своя норма. Треба враховувати стан людини, звичку, комплекцію нарешті.

Медичні і фізіологічні дослідження свідчать: вино — це не розведений спирт. Він відрізняється від останнього прекрасним набором речовин, які значною мірою знешкоджують дію алкоголю. Якщо вино вживається в міру, користь частіше переважає шкоду.

Лікувальні властивості вина знали і використовували в давнину Гіппократ, Гален, Цельсіус і багато інших. Сучасна медицина також застосовує енотерапію (винолікування). Книга «Вино як харчування і ліки» С. Лучіа одержала високу оцінку лікарів США. У Франції лікар Ейло написав енотерапевтичний кодекс. Вином як ліками цікавилися і вітчизняні авторитети — академік Н. Кравков, професори Н. Ніколаєв, Г. Захар'їн, Н. Вершинін і Н. Голубов.

Лікарі знають, що вином іноді можна замінити сильнодіючі препарати, які викликають побічні реакції в хворого. А інколи вино активний засіб там, де медикаменти безсилі.

Для підтримки ослабленої серцевої діяльності добре вживати легкі білі вина й особливо шампанське. При розладах шлунка корисні червоні, з великою кількістю дубильних речовин — Сапераві, Каберне. Червоні столові вина рекомендують також при анемії — до двох склянок на день, під час їди. При атеросклерозі призначають сухі білі вина з мінеральними водами, до півлітра на день. При авітамінозі можна пити будь-які вина, а при переломах чи захворюваннях кісткового апарату потрібні ті, що містять багато мінеральних речовин. Грип, бронхіт, запалення легень лікують глінтвейном — гарячим червоним вином з цукром.

Навіть розведене наполовину водою виноградне вино може вберегти від кишкової інфекції, воно вбиває і збудників тифу за кілька хвилин. При загостренні туберкульозу корисне червоне столове вино в невеликих дозах: воно не тільки згубне для бацил, а й збуджує апетит. Виснаженим і слабким хворим дають по кілька ложок в день портвейну чи мадери.

Звичайно, є і протипоказання. Вино заборонено при хворобах нирок, печінки, виразці шлунка, багатьох інших захворюваннях. Лікуватися ним можна тільки за рекомендацією лікаря, який визначить тип вина, порядок приймання і міру. Шкода тільки, що небагато сучасних лікарів у нас знають енотерапію, а ще менше наважуються її застосовувати, залякані періодичними антиалкогольними кампаніями.

Заборони в боротьбі з алкоголізмом нічого не дають. Лікар і філософ Парацельс сказав, що лише міра визначає, бути речовині шкідливою чи корисною. Міра у вживанні її. Міра у боротьбі з нею. Лише міра...

Г. ВАЛУЙКО, професор, ВНДІВіВП «Магарач».

Як у краплині води

ПРЕТЕНЗІЙ ДО НІТРАТОВИХ ІНДИКАТОРІВ, ВИПРОБОВАНИХ У СЕВАСТОПОЛІ, НЕ БУЛО. АЛЕ ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО ДЕРЖАВНОГО САНІТАРНОГО ЛІКАРЯ СРСР ЇХ ВИРОБНИЦТВО ЗАБОРОНИВ.

СУВЕРЕННІСТЬ І... НІТРАТИ

Скільки вже сказано і написано про шкоду, яку завдають нітрати, а їх гатять і гатять...

Немає надії і на торгівлю, яка мала б стати на перешкоді злочину, що чиниться. Це підтвердила реакція спеціалістів, які повинні контролювати овочеву продукцію на вміст шкідливих речовин, на публікацію в «Голосі України» «Кому свіженьких нітратів?» (йшлося про неякісний аналіз згадуваної продукції в магазинах і на базарах Києва) — вони майже радісно послалися на відсутність приладів, здатних допомогти їм сумлінно виконувати свій професійний та громадянський обов'язок. У Білорусії, бачте, такі прилади знайшли, а у нас не можуть? Не хочуть! Тож залишається споживачеві озброюватися власними індикаторами і без них — ні на базар, ні до магазину.

Дякувати вченим, вони турбуються про те, щоб нас «озброїти». Запропоновано кілька видів індикаторного паперу, один з яких випробувано севастопольським науково-виробничим колективом «Електрон» НВО «Квант». Та не поспішайте радіти. На моєму столі стос паперів, з яких видно, що виготовлена «Електроном» продукція не може потрапити до споживачів, оскільки заборонена... заступником Головного державного санітарного лікаря СРСР В. Чибураєвим. Підстави? Нібито виробництво «Індаму» визнане недоцільним Інститутом харчування АМН СРСР, який провадив апробацію серії індикаторних паперів.

Своїм листом до начальника інспекції з якості харчових продуктів, метрології та стандартизації Держагропрому СРСР Ю. Ленарського та начальника управління організації торгівлі Мінторгу СРСР Ю. Химоніна В. Чибураєв рекомендував «дати вказівку про заборону виробництва і використання даних індикаторів у сільськогосподарській практиці, а також рекламу і продажу їх населенню». Вони таку вказівку дали, а українські їхні підлеглі швидко «відкозиряли». Але ж я уважно перечитала документ, в якому відображено результати апробації індикаторних паперів, серед яких був і «Індам», і... не знайшла жодної претензії до нього. Не знайшов їх і директор НВО «Електрон» А. Пермяков і тому поставив перед Міністерством охорони здоров'я УРСР і Міністерством торгівлі УРСР цілком слушні запитання: на якій підставі заборонили виробництво «Індаму»? І хто відшкодує збитки, яких завдала підприємству вказівка з Москви, адже товар на суму близько 300 тисяч карбованців, залишаючись на складах, втрачає якість? Досі чекає відповіді.

Як у краплині води, у цьому факті відобразилася картина нашого буття: на словах — усі за суверенність, а на ділі... І коли вже наші відомства відчують себе відповідальними за інтереси громадян суверенної республіки?

Марина УСОВА.

ДОГОВІР ПРО СОЮЗ СУВЕ

Держави, які підписали цей Договір, виходячи з проголошених ними Декларацій про державний суверенітет і визнаючи право націй на самовизначення;

враховуючи близькість історичної долі своїх народів і виконуючи їх волю до збереження і оновлення Союзу, висловлену на референдумі 17 березня 1991 року;

прагнучи жити в дружбі і злагоді, забезпечуючи рівноправне співробітництво;

бажаючи створити умови для всебічного розвитку кожної особи і надійні гарантії її прав і свобод;

дбаючи про матеріальний добробут і духовний розвиток народів, взаємозбагачення національних культур, гарантування загальної безпеки;

виносячи уроки з минулого і беручи до уваги зміни в житті країни і в усьому світі,

вирішили на нових засадах побудувати свої відносини в Союзі і домовилися про нижченаведене.

I.

Основні принципи

Перше. Кожна республіка — учасник Договору — є суверенною державою. Союз Радянських Суверенних Республік (СРСР) — суверенна федеративна демократична держава, утворена в результаті об'єднання рівноправних республік і здійснює державну владу в межах повноважень, якими її добровільно наділяють учасники Договору.

Друге. Держави, які утворюють Союз, зберігають за собою право на самостійне розв'язання всіх питань свого розвитку, гарантуючи рівні політичні права і можливості соціально-економічного і культурного розвитку всім народам, які проживають на їх території. Учасники Договору виходитимуть з поєднання загальнолюдських і національних цінностей, рішуче виступатимуть проти расизму, шовінізму, націоналізму, будь-яких спроб обмеження прав народів.

Третє. Держави, які утворюють Союз, вважають найважливішим принципом пріоритет прав людини відповідно до Загальної Декларації прав людини ООН, інших загальновизнаних норм міжнародного права. Усім громадянам гарантується можливість вивчення і використання рідної мови, безперешкодний доступ до інформації, свобода віросповідання, інші політичні, соціально-економічні, особисті права і свободи.

Четверте. Держави, які утворюють Союз, бачать одну з найважливіших умов свободи і добробуту народу і кожної людини у формуванні громадянського суспільства. Вони прагнутимуть до задоволення потреб людей на основі вільного вибору форм власності і методів господарювання, розвитку загальносоюзного ринку, реалізації принципів соціальної справедливості і захищеності.

П'яте. Держави, які утворюють Союз, мають усю повноту політичної влади, самостійно визначають свій національно-державний і адміністративно-територіальний устрій, систему органів влади і управління. Вони можуть делегувати частину своїх повноважень іншим державам — учасникам Договору, до складу яких входять.

Учасники Договору визнають загальним фундаментальним принципом демократію, основану на народному представництві і прямому волевиявленні народів, прагнуть до створення правової держави, яка служила б гарантом проти будь-яких тенденцій до тоталітаризму та сваволі.

Шосте. Держави, які утворюють Союз, вважають одним з найважливіших завдань збереження і розвиток національних традицій, державну підтримку освіти, охорони здоров'я, науки і культури. Вони сприятимуть інтенсивному обмінові і взаємозбагаченню гуманістичними духовними цінностями і досягненнями народів Союзу і всього світу.

Сьоме. Союз Радянських Суверенних Республік виступає в міжнародних відносинах як суверенна держава, суб'єкт міжнародного права — наступник Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Його головними цілями на міжнародній арені є міцний мир, роззброєння, ліквідація ядерної та іншої зброї масового знищення, співробітництво держав і солідарність народів у розв'язанні глобальних проблем людства.

Держави, які утворюють Союз, є повноправними членами міжнародного співтовариства. Вони мають право встановлювати безпосередні дипломатичні, консульські, торговельні та інші зв'язки з іноземними державами, обмінюватися з ними повноважними представництвами, укладати міжнародні договори і брати участь у діяльності міжнародних організацій, не ущемляючи інтереси кожної з союзних держав та їх спільні інтереси, не порушуючи міжнародні зобов'язання Союзу.

II.

Устрій Союзу

Стаття 1. **Членство в Союзі**

Членство держав у Союзі є добровільним.

Держави, які утворюють Союз, входять до нього безпосередньо або у складі інших держав. Це не ущемляє їх прав і не звільняє від обов'язків по Договору. Всі вони мають рівні права і виконують рівні обов'язки.

Відносини між державами, одна з яких входить до складу іншої, регулюються договорами між ними і конституцією держави, до якої вона входить.

Союз відкритий для вступу в нього інших демократичних держав, які визнають Договір.

Держави, які утворюють Союз, зберігають право вільного виходу з нього в порядку, встановленому учасниками Договору і закріпленому в Конституції і законах Союзу.

Стаття 2. **Громадянство Союзу**

Громадянин держави, яка входить у Союз, є одночасно громадянином Союзу.

Громадяни Союзу РСР мають рівні права, свободи та обов'язки, закріплені Конституцією, законами і міжнародними договорами Союзу.

Стаття 3. **Територія Союзу**

Територія Союзу складається з територій усіх держав, які його утворюють.

Учасники Договору визнають кордони, що існують між ними на момент підписання Договору.

Кордони між державами, які утворюють Союз, можуть змінюватися тільки за погодженістю між ними, що не порушує інтереси інших учасників Договору.

Стаття 4. **Відносини між державами, які утворюють Союз**

Відносини між державами, які утворюють Союз, регулюються цим Договором, Конституцією СРСР, договорами і угодами, що їм не суперечать.

Учасники Договору будують свої взаємовідносини у складі Союзу на основі рівності, поважання суверенітету, територіальної цілісності, невтручання у внутрішні справи, розв'язання спорів мирними засобами, співробітництва, взаємодопомоги, сумлінного виконання обов'язків щодо Союзного договору і міжреспубліканських угод.

Держави, які утворюють Союз, зобов'язуються: не вдаватись у відносинах між собою до сили та погрози силою; не посягати на територіальну цілісність одна одної; не допускати розміщення на своїй території збройних формувань і військових баз іноземних держав; не укладати угод, які суперечать цілям Союзу або спрямовані проти держав, які його утворюють.

Не допускається використання Збройних Сил Союзу всередині країни, крім їх участі в ліквідації наслідків стихійних явищ і екологічних катастроф, а також випадків, передбачених законодавством про режим надзвичайного стану.

Стаття 5. **Сфера відання Союзу РСР**

Учасники Договору наділяють Союз РСР такими повноваженнями:

— Захист суверенітету і територіальної цілісності Союзу; оголошення війни і укладення миру; забезпечення оборони і керівництво Збройними Силами, прикордонними, внутрішніми, залізничними військами Союзу; організація і керівництво розробкою і виробництвом озброєнь і військової техніки.

— Забезпечення державної безпеки Союзу; встановлення режиму і охорона Державного кордону, морського і повітряного простору Союзу; координація діяльності органів безпеки республік.

— Здійснення зовнішньої політики Союзу і координація зовнішньополітичної діяльності республік; представництво Союзу у відносинах з іноземними державами і міжнародними організаціями; укладення міжнародних договорів Союзу.

— Здійснення зовнішньоекономічної діяльності Союзу і координація зовнішньоекономічної діяльності республік; представництво Союзу в міжнародних економічних і фінансових організаціях, укладення зовнішньоекономічних Угод Союзу.

— Утвердження і виконання союзного бюджету, здійснення грошової емісії; зберігання золотого запасу, алмазного і валютного фондів Союзу; керівництво космічними дослідженнями, загальносоюзними системами зв'язку та інформації, геодезії і картографії, метрології і стандартизації; управління атомною енергетикою.

— Прийняття Конституції Союзу, внесення до неї змін та доповнень; прийняття законів у рамках повноважень Союзу і встановлення основ законодавства з питань, погоджених з республіками; вищий конституційний контроль.

— Керівництво діяльністю федеральних правоохоронних органів і координація діяльності правоохоронних органів Союзу і республік по боротьбі із злочинністю.

Стаття 6. **Сфера спільного відання Союзу і республік**

Органи державної влади і управління Союзу і республік здійснюють спільно такі повноваження:

— Захист конституційного ладу Союзу, основаного на цьому Договорі і Конституції СРСР; забезпечення прав і свобод громадян СРСР.

— Визначення воєнної політики Союзу, здійснення заходів щодо організації і забезпечення оборони; встановлення єдиного порядку призову і проходження військової служби; вирішення питань, пов'язаних з діяльністю військ і дислокацією військових об'єктів на території республік; організація мобілізаційної підготовки народного господарства; управління підприємствами оборонного комплексу.

— Визначення стратегії державної безпеки Союзу і забезпечення державної безпеки республік; зміна Державного кордону Союзу за згодою відповідного Учасника Договору; охорона державних секретів; визначення переліку стратегічних ресурсів і виробів, які не підлягають вивезенню за межі Союзу; встановлення загальних принципів і нормативів у галузі екологічної безпеки; встановлення порядку одержання, зберігання і використання розщеплюваних і радіоактивних матеріалів.

— Визначення зовнішньополітичного курсу Союзу РСР і контроль за його проведенням; захист прав та інтересів громадян СРСР, прав та інтересів республік у міжнародних відносинах; встановлення основ зовнішньоекономічної діяльності; укладення угод про міжнародні позики і кредити, регулювання зовнішнього державного боргу Союзу; єдина митна справа; охорона і раціональне використання природних багатств економічної зони і континентального шельфу Союзу.

— Визначення стратегії соціально-економічного розвитку Союзу і створення умов для формування загальносоюзного ринку; проведення єдиної фінансової, кредитної, грошової, податкової, страхової та вої політики, основані на спільній валюті; створення і використання золотого запасу, алмазного і валютного фондів Союзу; розробка і здійснення загальносоюзних програм; контроль за виконанням союзного бюджету і грошової емісії; створення загальносоюзних фондів регіонального розвитку і ліквідації наслідків стихійних явищ і катастроф; створення стратегічних резервів; єдиної загальносоюзної тики.

— Розробка єдиної політики та балансу в галузі паливно-енергетичних ресурсів, управління енергетичною системою країни, магістральним газонафтопровідним, загальносоюзним залізничним, повітр і морським транспортом; новлення основ природокористування і охорона навколишнього середовища, координація дій у галузі управління водним господарством і ресурсами міжреспубліканського значення.

— Визначення основ соціальної політики з питань зайнятості, міграції, умов праці та її охорони, соціального забезпечення і страхування, народної освіти, охорони здоров'я, встановлення єдиного порядку пенсійного забезпечення і збереження інших соціальн рантій при переїзді громадян з однієї республіки в іншу; встановлення єдиного порядку індексації доходів і гарантованого прожиткового мінімуму.

— Організація фундаментальних наукових досліджень стимулювання науково-техні ного прогресу, встановлення загальних принципів і критерїв підготовки і атестації наукових і педагогічних кадрі визначення загального поряку використання лікувальн засобів і методик; сприяння розвиткові і взаємозбагаченню національних культур; збереження споконвічного середовища проживання нечисленн народів, умов їх економічно і культурного розвитку.

— Контроль за додержання Конституції і законів Союз указів Президента, рішень, я приймаються в рамках союзн компетенції; створення загалносоюзної криміналістичної с ліково-інформаційної систем організація боротьби із злоч нами, що вчинені на терито кількох республік; визначен єдиного режиму організації в правних закладів.

Стаття 7. **Порядок зд снення повноважень державн органів Союзу і спільних по новажень державних орга Союзу і республік**

РО СОЮЗ СУВЕРЕННИХ ДЕРЖАВ

які утворюють Со-
ють право вільного
ьного в порядку,
ому учасниками До-
кріпленому в Кон-
законах Союзу.

2. Громадянство

ин держави, яка
Союз, є одночасно
ом Союзу.
Союзу РСР ма-
права, свободи та
закріплені Консти-
тутії і міжнародни-
ами Союзу.

3. Територія Сою-

Союзу складається
усіх держав, які
ють.
Договору визна-
и, що існують між
омент підписання

між державами, які
Союз, можуть змі-
ільки за погодженіс-
ми, що не порушує
ших учасників До-

**4. Відносини між
які утворюють Со**

між державами,
ють Союз, регулю-
Договором, Консти-
СР, договорами і
о їм не суперечать.
Договору будують
відносини у складі
основі рівності, по
уверенітету, терито-
цілісності, невтручан-
шні справи, розв'я-
ів мирними засоба-
бітництва, взаємодо-
млінного виконання
щодо Союзного до-
міжреспубліканських

, які утворюють Со-
зуються: не вдава-
иосинах між собою
погрози силою; не
а територіальну ці-
а одної; не допу-
іщення на своїй те-
ройних формувань і
баз іноземних дер-
ладати угод, які су-
цілям Союзу або
проти держав, які
ють.
кається використан-
их Сил Союзу все-
йни, крім їх участі
наслідків стихій-
і екологічних ката-
також випадків, пе-
законодавством
надзвичайного ста-

**5. Сфера відання
Р**

Договору наділя-
РСР такими повно-

т суверенітету і те-
цілісності Союзу;
війни і укладення
езпечення оборони і
о Збройними Сила-
одонними, внутрішні-
ми військами Со-
ізація і керівництво
і виробництвом
військової техніки.
печення державної
оюзу; встановлення
охорона Державного
орського і повітря-
ору Союзу; коорди-
ості органів без-
лік.
нення зовнішньої по-
юзу і координація
олітичної діяльності
представництво Со-
існих з іноземними
і міжнародними ор-
; укладення між-
договорів Союзу.

— Здійснення зовнішньоекономічної діяльності Союзу і координація зовнішньоекономічної діяльності республік; представництво Союзу в міжнародних економічних і фінансових організаціях, укладення зовнішньоекономічних Угод Союзу.

— Утвердження і виконання союзного бюджету, здійснення грошової емісії; зберігання золотого запасу, алмазного і валютного фондів Союзу; керівництво космічними дослідженнями, загальносоюзними системами зв'язку та інформації, геодезії і картографії, метрології і стандартизації; управління атомною енергетикою.

— Прийняття Конституції Союзу, внесення до неї змін та доповнень; прийняття законів у рамках повноважень Союзу і встановлення основ законодавства з питань, погоджених з республіками; вищий конституційний контроль.

— Керівництво діяльністю федеральних правоохоронних органів і координація діяльності правоохоронних органів Союзу і республік по боротьбі із злочинністю.

Стаття 6. Сфера спільного відання Союзу і республік

Органи державної влади і управління Союзу і республік здійснюють спільно такі повноваження:

— Захист конституційного ладу Союзу, основаного на цьому Договорі і Конституції СРСР; забезпечення прав і свобод громадян СРСР.

— Визначення воєнної політики Союзу, здійснення заходів щодо організації і забезпечення оборони; встановлення єдиного порядку призову і проходження військової служби; вирішення питань, пов'язаних з діяльністю військ і дислокацією військових об'єктів на території республік; організація мобілізаційної підготовки народного господарства; управління підприємствами оборонного комплексу.

— Визначення стратегії державної безпеки Союзу і забезпечення державної безпеки республік; зміна Державного кордону Союзу за згодою відповідного Учасника Договору; охорона державних секретів; визначення переліку стратегічних ресурсів і виробів, які не підлягають вивезенню за межі Союзу; встановлення загальних принципів і нормативів у галузі екологічної безпеки; встановлення порядку одержання, зберігання і використання розщеплюваних і радіоактивних матеріалів.

— Визначення зовнішньополітичного курсу Союзу РСР і контроль за його проведенням; захист прав та інтересів громадян СРСР, прав та інтересів республік у міжнародних відносинах; встановлення основ зовнішньоекономічної діяльності; укладення угод про міжнародні позики і кредити, регулювання зовнішнього державного боргу Союзу; єдина митна справа; охорона і раціональне використання природних багатств економічної зони і континентального шельфу Союзу.

— Визначення стратегії соціально-економічного розвитку Союзу і створення умов для формування загальносоюзного ринку; проведення єдиної фінансової, кредитної, грошової, податкової, страхової та цінової політики, основаної на спільній валюті; створення і використання золотого запасу, алмазного і валютного фондів Союзу; розробка і здійснення загальносоюзних програм; контроль за виконанням союзного бюджету і грошової емісії; створення загальносоюзних фондів регіонального розвитку і ліквідації наслідків стихійних явищ і катастроф; створення стратегічних резервів; ведення єдиної загальносоюзної статистики.

— Розробка єдиної політики та балансу в галузі паливно-енергетичних ресурсів, управління енергетичною системою країни, магістральним газонафтопровідним, загальносоюзним залізничним, повітряним і морським транспортом; встановлення основ природокористування і охорона навколишнього середовища, координація дій у галузі управління водним господарством і ресурсами міжреспубліканського значення.

— Визначення основ соціальної політики з питань зайнятості, міграції, умов праці та її охорони, соціального забезпечення і страхування, народної освіти, охорони здоров'я; встановлення єдиного порядку пенсійного забезпечення і збереження інших соціальних гарантій при переїзді громадян з однієї республіки в іншу; встановлення єдиного порядку індексації доходів і гарантованого прожиткового мінімуму.

— Організація фундаментальних наукових досліджень і стимулювання науково-технічного прогресу, встановлення загальних принципів і критеріїв підготовки і атестації наукових і педагогічних кадрів; визначення загального порядку використання лікувальних засобів і методик; сприяння розвиткові і взаємозбагаченню національних культур; збереження споконвічного середовища проживання нечисленних народів, умов їх економічного і культурного розвитку.

— Контроль за додержанням Конституції і законів Союзу, указів Президента, рішень, які приймаються в рамках союзної компетенції; створення загальносоюзної криміналістичної обліково-інформаційної системи; організація боротьби із злочинами, що вчинені на території кількох республік; визначення єдиного режиму організації виправних закладів.

Стаття 7. Порядок здійснення повноважень державних органів Союзу і спільних повноважень державних органів Союзу і республік

Питання, віднесені до спільної компетенції, розв'язуються органами влади і управління Союзу і держав, які його утворюють, шляхом погодження, спеціальних угод, прийняття основ законодавства Союзу і республік та відповідних їм республіканських законів. Питання, віднесені до компетенції союзних органів, вирішуються ними безпосередньо.

Повноваження, прямо не віднесені статтями 5-ю і 6-ю до виключного відання органів влади і управління Союзу чи до сфери спільної компетенції органів Союзу і республік, залишаються у віданні республік і здійснюються ними самостійно або на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між ними. Після підписання Договору провадиться відповідна зміна повноважень органів управління Союзу і республік.

Учасники Договору виходять з того, що в міру становлення загальносоюзного ринку скорочується сфера безпосереднього державного управління економікою. Необхідний перерозподіл або зміна обсягу повноважень органів управління здійснюватиметься за згодою держав, які утворюють Союз.

Спори з питань здійснення повноважень союзних органів або реалізації прав і виконання обов'язків у галузі спільних повноважень органів Союзу і республік розв'язуються шляхом погоджувальних процедур. При недосягненні згоди спори виносяться на розгляд Конституційного Суду Союзу.

Держави, які утворюють Союз, беруть участь у реалізації повноважень союзних органів шляхом спільного формування останніх, а також спеціальних процедур погодження рішень та їх виконання.

Кожна республіка може шляхом укладення угоди з Союзом додатково делегувати йому здійснення окремих своїх повноважень, а Союз за згодою всіх республік передати одній або кільком з них здійснення на їх території окремих своїх повноважень.

Стаття 8. Власність

Союз і держави, які його утворюють, забезпечують вільний розвиток, захист усіх форм власності і створюють умови для функціонування підприємств і господарських організацій у рамках єдиного загальносоюзного ринку.

Земля, її надра, води, інші природні ресурси, рослинний і тваринний світ є власністю республік і невід'ємним надбанням їх народів. Порядок використання, володіння і розпорядження ними (право власності) встановлюється законодавством республік.

Держави, які утворюють Союз, закріплюють за ним об'єкти державної власності, необхідні для здійснення повноважень, покладених на союзні органи влади і управління.

Державна власність, що перебуває у віданні Союзу, є спільною власністю держав, які утворюють його, і використовується в їх спільних інтересах, у тому числі — в інтересах прискореного розвитку відстаючих регіонів.

Держави, які утворюють Союз, мають право на свою частку у золотому запасі, алмазному і валютному фондах Союзу, що є на момент укладення цього Договору. Їх участь у подальшому нагромадженні і використанні скарбів визначається особливими угодами.

Стаття 9. Союзні податки і збори

Для фінансування державного бюджету Союзу та інших витрат, пов'язаних з реалізацією його повноважень, встановлюються союзні податки і збори в розмірах, які визначаються за погодженням з республіками, а також їх пайові відрахування на загальносоюзні програми. Обсяг і призначення останніх регулюються угодами між Союзом і республіками з урахуванням показників їх соціально-економічного розвитку.

Стаття 10. Конституція Союзу

Основою Конституції Союзу є цей Договір.

Стаття 11. Закони

Закони Союзу, конституції і закони держав, які його утворюють, не повинні суперечити положенням цього Договору. Закони Союзу з питань його відання мають верховенство і обов'язкові для виконання на території республік.

Закони республіки мають верховенство на її території з усіх питань, за винятком тих, які віднесені до відання Союзу.

Республіка має право припинити дію на своїй території закону Союзу і опротестувати його, якщо він порушує цей Договір, суперечить Конституції або законам республіки, прийнятим у межах її повноважень.

Союз вправі опротестувати і припинити дію закону республіки, якщо він порушує цей Договір, суперечить Конституції або законам Союзу, прийнятим у межах його повноважень.

Спори в обох випадках розв'язуються шляхом погоджувальних процедур або передаються до Конституційного Суду Союзу.

III.

Органи Союзу

Стаття 12. Формування органів Союзу

Союзні органи влади і управління формуються на основі вільного волевиявлення народів і представництва держав, які утворюють Союз. Вони діють у суворій відповідності з положеннями цього Договору і Конституції Союзу.

**Стаття 13. Верхо
Союзу РСР**

Законодавчу владу
здійснює Верховна Р
зу РСР, яка складаєт
палат: Ради Республ
Союзу.
Рада Республік ст
з представників рес
легованих їх найвищ
нами влади. За респ
національно - терито
утвореннями в Раді
зберігається кількіст
ських місць, які вони
Раді Національносте
ної Ради СРСР у м
писання Договору.
Усі депутати цієї
республіки, яка без
входить до складу С
ють при розв'язанн
один загальний голос
обрання представник
квоти визначаються
ній угоді республік
му законі Союзу РС
Рада Союзу обира
селенням усієї краї
борчих округах з р
сельністю виборців.
Палати Верховної
юзу спільно вносять
Конституції СРСР;
до складу СРСР нов
визначають основи в
і зовнішньої політи
затверджують союзн
жет і звіт про його
оголошують війну і
мир; затверджують
донів Союзу.
Рада Республік пр
кони про організаці
док діяльності союзн
розглядає питання
між республіками;
міжнародні договор
РСР; обирає Конст
Суд Союзу РСР; да
призначення Кабінет
Союзу РСР.
Рада Союзу розгля
ня забезпечення прав
громадян СРСР і пр
кони з усіх питань за
тих, які належать
тенції Ради Республі
Закони, прийняті
юзу, набирають чин
ля схвалення Радою
лік. Якщо закон,
Радою Союзу, не діс
лення в Раді Респу
розглядається повтор
ді Союзу і набирає
за умови голосуванн
затвердження не ме
третин депутатів ці

**Стаття 14.
Союзу Радянських С
Республік**

Президент Союзу
союзної держави, що
вищу виконавчо-р
владу.
Президент Союзу
гарантом додержанн
ного Договору, Коно
законів Союзу; є
командуючим Зброй
лами Союзу; предст
ою у відносинах із з
ди країнами; здійс
роль за виконанням
них зобов'язань Сою

Голос України

РЕННИХ ДЕРЖАВ

Проект

Питання, віднесені до спільної компетенції, розв'язуються органами влади і управління Союзу і держав, які його утворюють, шляхом погодження, спеціальних угод, прийняття основ законодавства Союзу і республік та відповідних їм республіканських законів. Питання, віднесені до компетенції союзних органів, вирішуються ними безпосередньо.

Повноваження, прямо не від[illegible] статтями 5-ю і 6-ю до ви[illegible]очного відання органів влади і управління Союзу чи до сфери спільної компетенції органів Союзу і республік, залишаються у віданні республік і здійснюються ними самостійно або на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між ними. Після підписання Договору провадиться відповідна зміна повноважень органів управління Союзу і республік.

У[illegible]сники Договору виходять з [illegible] що в міру становлення загальносоюзного ринку скорочується сфера безпосереднього державного управління економікою. Необхідний перерозподіл або зміна обсягу повноважень органів управління здійс[illegible]тиметься за згодою дер[illegible] які утворюють Союз.

Спори з питань здійснення повноважень союзних органів або реалізації прав і виконання обов'язків у галузі спільних повноважень органів Союзу і республік розв'язуються шляхом погоджувальних процедур. При недосягненні згоди спори виносяться на розгляд Конституційного Суду Союзу.

Держави, які утворюють Сою[illegible] беруть участь у реалізації [illegible]важень союзних органів шляхом спільного формування останніх, а також спеціальних процедур погодження рішень та їх виконання.

Кожна республіка може шляхом укладення угоди з Союзом додатково делегувати йому здійснення окремих своїх повноважень, а Союз за згодою всіх республік передати одній або кільком з них здійснення на їх території окремих своїх повноважень.

Стаття 8. **Власність**

Союз і держави, які його утворюють, забезпечують вільний розвиток, захист усіх форм власності і створюють умови для функціонування підприємств і господарських організацій у рамках єдиного загальносоюзного ринку.

Земля, її надра, води, інші природні ресурси, рослинний і тваринний світ є власністю республік і невід'ємним надбанням їх народів. Порядок використання, володіння і розпорядження ними (право власності) встановлюється законодавством республік.

Держави, які утворюють Союз, закріплюють за ним об'єкти державної власності, необхідні для здійснення повноважень, покладених на союзні органи влади і управління.

Державна власність, що перебуває у віданні Союзу, є спільною власністю держав, які утворюють його, і використовується в їх спільних інтересах, у тому числі — в інтересах прискореного розвитку відстаючих регіонів.

Держави, які утворюють Союз, мають право на свою частку у золотому запасі, алмазному і валютному фондах Союзу, що є на момент укладення цього Договору. Їх участь у подальшому нагромадженні і використанні скарбів визначається особливими угодами.

Стаття 9. **Союзні податки і збори**

Для фінансування державного бюджету Союзу та інших витрат, пов'язаних з реалізацією його повноважень, встановлюються союзні податки і збори в розмірах, які визначаються за погодженням з республіками, а також їх пайові відрахування на загальносоюзні програми. Обсяг і призначення останніх регулюються угодами між Союзом і республіками з урахуванням показників їх соціально-економічного розвитку.

Стаття 10. **Конституція Союзу**

Основою Конституції Союзу є цей Договір.

Стаття 11. **Закони**

Закони Союзу, конституції і закони держав, які його утворюють, не повинні суперечити положенням цього Договору. Закони Союзу з питань його відання мають верховенство і обов'язкові для виконання на території республік.

Закони республіки мають верховенство на її території з усіх питань, за винятком тих, які віднесені до відання Союзу.

Республіка має право припинити дію на своїй території закону Союзу і опротестувати його, якщо він порушує цей Договір, суперечить Конституції або законам республіки, прийнятим у межах її повноважень.

Союз вправі опротестувати і припинити дію закону республіки, якщо він порушує цей Договір, суперечить Конституції або законам Союзу, прийнятим у межах його повноважень.

Спори в обох випадках розв'язуються шляхом погоджувальних процедур або передаються до Конституційного Суду Союзу.

III.

Органи Союзу

Стаття 12. **Формування органів Союзу**

Союзні органи влади і управління формуються на основі вільного волевиявлення народів і представництва держав, які утворюють Союз. Вони діють у суворій відповідності з положеннями цього Договору і Конституції Союзу.

Стаття 13. **Верховна Рада Союзу РСР**

Законодавчу владу Союзу здійснює Верховна Рада Союзу РСР, яка складається з двох палат: Ради Республік і Ради Союзу.

Рада Республік складається з представників республік, делегованих їх найвищими органами влади. За республіками і національно - територіальними утвореннями в Раді Республік зберігається кількість депутатських місць, які вони мають у Раді Національностей Верховної Ради СРСР у момент підписання Договору.

Усі депутати цієї палати від республіки, яка безпосередньо входить до складу Союзу, мають при розв'язанні питань один загальний голос. Порядок обрання представників та їх квоти визначаються в спеціальній угоді республік і виборчому законі Союзу РСР.

Рада Союзу обирається населенням усієї країни по виборчих округах з рівною чисельністю виборців.

Палати Верховної Ради Союзу спільно вносять зміни до Конституції СРСР; приймають до складу СРСР нові держави; визначають основи внутрішньої і зовнішньої політики Союзу; затверджують союзний бюджет і звіт про його виконання, оголошують війну і укладають мир; затверджують зміни кордонів Союзу.

Рада Республік приймає закони про організацію і порядок діяльності союзних органів, розглядає питання відносин між республіками; ратифікує міжнародні договори Союзу РСР; обирає Конституційний Суд Союзу РСР; дає згоду на призначення Кабінету міністрів Союзу РСР.

Рада Союзу розглядає питання забезпечення прав і свобод громадян СРСР і приймає закони з усіх питань за винятком тих, які належать до компетенції Ради Республік.

Закони, прийняті Радою Союзу, набирають чинності після схвалення Радою Республік. Якщо закон, прийнятий Радою Союзу, не дістане схвалення в Раді Республік, він розглядається повторно в Раді Союзу і набирає чинності за умови голосування за його затвердження не менше двох третин депутатів цієї палати.

Стаття 14. **Президент Союзу Радянських Суверенних Республік**

Президент Союзу — глава союзної держави, що має найвищу виконавчо-розпорядчу владу.

Президент Союзу виступає гарантом додержання Союзного Договору, Конституції і законів Союзу; є головнокомандуючим Збройними Силами Союзу; представляє Союз у відносинах із зарубіжними країнами; здійснює контроль за виконанням міжнародних зобов'язань Союзу.

Президент обирається громадянами Союзу на основі загального, рівного і прямого виборчого права при таємному голосуванні строком на 5 років і не більш ніж на два строки підряд. Обраним вважається кандидат, який одержав більше половини голосів виборців, що взяли участь в голосуванні в цілому по Союзу і в більшості держав, які його утворюють.

Стаття 15. **Віце-президент Союзу РСР**

Віце-президент Союзу РСР обирається разом з Президентом Союзу РСР. Віце-президент Союзу виконує за уповноваженням Президента Союзу окремі його функції і заміщає Президента СРСР у разі його відсутності і неможливості здійснення ним своїх обов'язків.

Стаття 16. **Кабінет міністрів Союзу РСР**

Кабінет міністрів Союзу — колегіальний орган виконавчої влади Союзу, що підпорядкований Президентові Союзу і несе відповідальність перед Верховною Радою.

Кабінет міністрів формується Президентом Союзу за погодженням з Верховною Радою Союзу.

У роботі Кабінету міністрів Союзу можуть брати участь з правом ухвального голосу глави урядів республік.

Стаття 17. **Конституційний Суд Союзу РСР**

Конституційний Суд Союзу розглядає питання про відповідність законодавчих актів Союзу і республік, Указів Президента Союзу і президентів республік, нормативних актів Кабінету міністрів Союзу Союзному Договору і Конституції Союзу, а також розв'язує спори між Союзом і республіками, між республіками.

Стаття 18. **Союзні (федеральні) суди**

Союзні (федеральні) суди — Верховний Суд Союзу Радянських Суверенних Республік, Вищий арбітражний суд Союзу, суди у Збройних Силах Союзу.

Верховний Суд Союзу і Вищий арбітражний суд Союзу здійснюють судову владу в межах повноважень Союзу. Голови вищих судових, арбітражних органів республік входять за посадою відповідно до складу Верховного Суду Союзу і Вищого арбітражного суду Союзу.

Стаття 19. **Прокуратура Союзу РСР**

Нагляд за виконанням законодавчих актів Союзу здійснюється Генеральним прокурором Союзу, Генеральними прокурорами (прокурорами) республік і підпорядкованими їм прокурорами.

Генеральний прокурор Союзу призначається Верховною Радою Союзу і їй підзвітний.

Генеральні прокурори (прокурори) республік призначаються їх найвищими законодавчими органами і входять за посадою до складу колегії Прокуратури Союзу. У своїй діяльності по нагляду за виконанням союзних законів вони підзвітні як найвищим законодавчим органам своїх держав, так і Генеральному прокурору Союзу.

IV.

Заключні положення

Стаття 20. **Офіційна мова Союзу Радянських Суверенних Республік**

Республіки самостійно визначають свою державну мову (мови). Офіційною мовою Союзу учасники Договору визнають російську мову.

Стаття 21. **Столиця Союзу**

Столицею Союзу РСР є місто Москва.

Стаття 22. **Державна символіка Союзу**

Союз РСР має державний Герб, Прапор і Гімн.

Стаття 23. **Набрання Договором чинності**

Цей Договір схвалюється найвищими органами державної влади держав, які утворюють Союз, і набирає чинності з моменту підписання їх повноважними делегаціями.

Для держав, які його підписали, з тієї ж дати вважається таким, що втратив чинність, Договір про утворення Союзу РСР 1922 року.

З набранням Договором чинності для держав, які його підписали, діє режим найбільшого сприяння. Відносини Союзу Радянських Суверенних Республік і республік, які входять до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік, але не підписали цей Договір, підлягають врегулюванню на основі чинного законодавства Союзу РСР, взаємних зобов'язань і угод.

Стаття 24. **Відповідальність за Договором**

Союз і держави, які його утворюють, несуть взаємну відповідальність за виконання взятих зобов'язань і відшкодовують збитки, заподіяні порушеннями цього Договору.

Стаття 25. **Порядок зміни і доповнення Договору**

Цей Договір або окремі його положення можуть бути скасовані, змінені чи доповнені тільки за згодою всіх держав, що утворюють Союз.

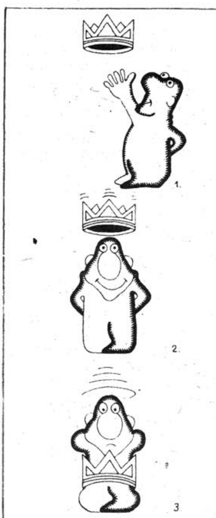
У разі необхідності, за погодженням між державами, які підписали Договір, можуть прийматися додатки до нього.

Стаття 26. **Наступність найвищих органів Союзу**

З метою забезпечення безперервності державної влади і управління найвищі законодавчі, виконавчі і судові органи Союзу Радянських Соціалістичних Республік зберігають свої повноваження аж до сформування найвищих державних органів Союзу Радянських Суверенних Республік відповідно до цього Договору і нової Конституції СРСР.

Історична казка

«ЖИТТЯ»

Там, за високими горами, за широкими долинами, в театрі якоїсь країни йшла вистава. Називалась вона просто — «Життя».

На задум царя, який призначив себе головним режисером театру, у виставі брав участь увесь народ, від малого до старого, навіть сам цар і його улюблена собачка Жучка.

Кожен виконував свою роль: шевці шили взуття, придворні плели інтриги, Жучка — гавкала, цар — правив державою.

Та якось приповз до царя на колінах генерал і, ридаючи, доповідає, що так, мовляв, і так, коваль Зіванчук відмовляється від своєї ролі. Що над ним лише не чинили: і їсти-пити не давали, і били палицями, і розпеченим залізом пекли — нічого не допомагає.

— Не буду я грати у виставі і край! — уперся коваль.

Розгнівався цар: запустив у генерала скіпетром і затупав ногами.

— Що таке? Як це так? Адже через цього Зіванчука може зірватись уся вистава. Відтяти баламутові голову!

А його найсвітліша цариця, вона ж за сумісництвом помічник головного режисера, погладжує царя-батька по лисині й примовляє: заспокойтеся, найрозумніший, охолоньте, наймудріший не гнівайтесь, мій талановитий.

І дала цареві пораду: якщо коваль не хоче грати в цій виставі, то чому не дати йому роль в іншій, кращій? Та оскільки в їхньому царстві йде лише одна вистава — «Життя», то треба просто змінити її назву, скажімо, на «Гарне життя» — ото й усе.

Послухався цар царицю й видав указ, що віднині у них буде йти інша вистава — «Гарне життя».

І все залишилось, як і раніше: шевці шиють взуття, придворні плетуть інтриги, коваль Зіванчук кує, цар править, Жучка — гавкає.

Олександр ПЕРЛЮК.
Кіровоград.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА

УВАГА: КОНКУРС!

Що не кажіть, а часи міняються. Подейкують, що вже й анекдоти почали з моди виходити.

Бо це раніше їх розповідали, слухали і знову розповідали.

А тепер їх друкують, читають і знову передруковують.

І кожна шанована газета на своїх шпальтах неодмінно візьме та й встругне кілька бородатих анекдотців. Десь там між репортажем про сівбу, виступом депутата і сеансом екстрасенса...

Та й у будь-якій компанії тепер уже зрідка почуєш свіжий анекдот. Тільки хтось рота розтулить — а йому: знаємо, читали! В такій-от газеті, на такій-от сторінці...

А дотепні бувальщини знову в моді. Бо ж бувальщина — не якась там вигадка. Це шмат нашого життя, того самого, яке вирує довкола і часом може утнути такий жарт, що аж плакати хочеться.

Той, хто знає бувальщини й уміє їх розповідати, — бажаний гість у кожній компанії. А відтепер — і на сторінках «Куреня». Бо ми теж вирішили не відставати від моди й оголошуємо КОНКУРС НА КРАЩУ БУВАЛЬЩИНУ. Взяти участь у ньому можуть усі бажаючі, яким є що розповісти широкому загалові. Старшинська рада «Куреня» — теж люди здебільшого бувалі — розгляне кожну надіслану бувальщину. Найдотепніші будуть надруковані, а того, хто надішле «Бувальщину року», чекає оригінальний приз.

На конвертах бажано зробити позначку **«И не таке буває!»**

А сьогодні пропонуємо вашій увазі дві бувальщини, відібрані для участі в конкурсі.

ОТ ЩО ЗНАЧИТЬ — СПЕЦІАЛІСТ

Телефоную по сусідовому телефону до бюро ремонту.

— Скажіть, будь ласка, що з моїм телефоном? — і номер називаю.

Чекаю хвилину, дві, три... І раптом:

— Він у вас несправний!

Відкрила Америку! Був би справний — хіба я став би оце питати? І тут згадалася розповідь одного голови колгоспу.

Захворів на фермі підсвинок. А тут якраз — відомий ветеринарний спеціаліст з області. Ведуть його на ферму, показують бідолашну тварину й питають гостя:

— Ви можете сказати, що з ним?

Спеціаліст довго оглядав порося, чухав потилицю, нарешті каже:

— Воно хворе...

Розповів
Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

ПРОПАЛИ КОРОВИ

Ішов якось обідати, а назустріч — сусідка. Солідна конторська дама, а летить, як на пожежу.

— Добридень, — кажу. — Що трапилось?

— Трапилось! — схвильовано видихнула жінка. — Пропали корови!

— Корови? Де?

— В колгоспі сусідньому — сорок вісім хвостів. Учора були на місці, а сьогодні... Жах!

Мені одразу привиділось: смерч, інопланетяни, землетрус колгоспного масштабу — в наш час усе можливо!

Тому й здивувався, коли зустрів увечері ту ж саму сусідку, але вже спокійну і врівноважену.

— Ну що? — питаю з настороги. — Знайшлися?

— Знайшлися! Клята програмістка Льоля засунула їх не в ту теку.

— То будемо з молоком?

— З молоком — не знаю, — чесно відказує сусідка. — А от премія за звітність могла луснути. У нас з цим строго!..

Розповів
Володимир ШКВАРЧУК.
Чернігів.

Пародії

БЕЗКРИЛИЙ ПОЛІТ

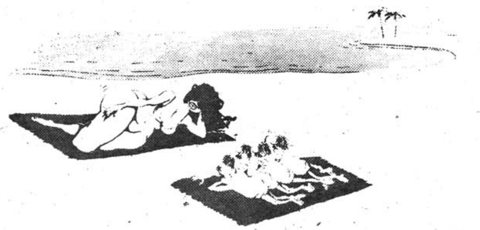
Похитнусь і змахну в нестямі:
Ах ти ж, боже мій, де мої крила!
Інстинктивно прагну руками
Ухопитись за щось безсило.
Я літав уже попід хмари...

Валентин МОРОЗ,
Із зб. «Осінній сад». Одеса. «Маяк». 1990 р.

Засичала чужа дружина:
«Повернувсь чоловік із Криму»...
На добраніч, тепла перина!
Де штанці мої? А де крила?..
Ухопитись прагну руками
За перила, немов соломину.
І з балкона летить не камінь —
Я до тверді земної лину,
І нашіптує пам'ять-скнара:
— Ой розіб'єшся ти на порох...
Чи далеко звідси лікарня?
А який, цікаво, був поверх?
Як не вб'юсь, то буду каліка...
Попід хмарами міг літати,
А тепер ось лечу мимо вікон
І тих крил, що забув у хаті.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

Мал. Юрія ГОЛОВЧЕНКА.

Сучасна байка

ЗОЗУЛЯЧИЙ НОРОВ

Зозуленя, наївшись, роззирнулось,
Та й ну з гнізда тручати Солов'ят:
«Не симпатичні і не так пищать!» —
Скінчивши труд, сердите, аж лайнулось.

Зозуля пролітала — похвалила:
«Оце по справедливості, синок!
Ти — геній, созідательная сила!
Здоров рости у добрий час і в строк».

А Солов'їв — чехвостила, не в змозі
Свою огиду стримати палку:
«Ну плем'я! Ну тупі. Ну безголосі!
Відколи підкидаєм їм, а й досі
Не виучили нашого «Ку-ку»!»

Михайло **СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ.**
Вінниця.

Пуп землі

НАМЕТОВЕ ЩАСТЯ

На ранок Кизяк відчув себе боровиком. Тим, котрий виростає на очах. За одну ніч його багатство зросло вдвічі-втричі. Дякуючи мудрим державним мужам.

То був вікопомний ранок другого квітня.

Весь попередній місяць, готуючись до обіцяного підвищення цін, Кизяк ганяв, мов навіжений, по магазинах і скуповував все, що потрапляло під руку. Щоправда, спочатку виникла проблема з купонами, але потім допомогла одна знайома заготівельниця за обіцянку одружитися з її донькою...

Хата Кизяка була захаращена найрізноманітнішим крамом: мішками з зерном, борошном, крупами, торбами з сухарями, сушками, коробками з консервами, мандаринами, пляшками з оцтом, олією. Вільним залишалось хіба що ліжко, на якому Кизяк відпочивав від трудів праведних, та сякий-такий прохід до нього.

Нелегко було жити серед такого шарварку, та Кизяк тим не переймався. Зате не мине й двох місяців, багатів думкою, як він почне вивозити свій скарб на базар. І грошенята потечуть до його гаманця бурхливою рікою...

Та коли поділився своїми намірами з сусідою Кузиком, той глянув на нього, мов на божевільного:

— Я теж не сидів склавши руки і дещо купив. Але зовсім не збираюся одразу все продавати. Ціни ще не раз зростатимуть — це ясно як день. Через кілька місяців вони сягнуть, мабуть, за тисячу відсотків. Отоді і торгуватиму. Мільйонами вергатиму...

Прийшовши додому, Кизяк довго чухав потилицю. Ото дурень! Ледве не пустив за вітром усе своє з таким трудом здобуте багатство. Добре хоч вчасно відрадили.

І тоді йому прийшло в голову: оскільки товари і далі зростатимуть у ціні, треба їх не продавати, а навпаки, й далі скуповувати. Він побіг по родичах і знайомих, напозичав грошей і знову заходився натоптувати свою оселю товарами, аж поки не заповнив її ущерть.

Тепер живе в наметі, котрий розкинув на городі під грушею і котрий при тому соціалізмі, що настане в результаті перебудови, теж має намір продати з чималим зиском...

Віктор ВОЛОЩУК.

Альтернативні думки

Вістря прогресу нерідко грає роль отруєної стріли.

Бувають думки з приводу, а бувають і з примусу.

У нас свій шлях розвитку, просто він тимчасово закритий.

У нас в історії особливе призначення. Звідси й відповідні загони.

Єдиний привілейований клас у нас — діти... привілейованих.

Із наказу про скорочення штатів: «Кожен третій — зайвий».

Нема пророка у вітчизні своїй. Зате скільки провидців!

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.

А у вас вся спина біла

НАША ВАЛЮТА

Як стало відомо з добре інформованих джерел, на Україні завершено створення нової грошової системи. Не виключено, що вже цієї осені паперові карбованці Держбанку СРСР буде скасовано і впроваджено нову грошову одиницю — цигль. Фахівці переконані, що цей крок допоможе подолати кризовий стан, у якому ми опинилися у зв'язку із втіленням урядових програм та різкого підвищення рівня життя населення.

В основі нової системи — грошова одиниця, що має власну вартість, еквівалентну вартості радянського карбованця за станом на другу половину червня цього року. При цьому рівень зарплати і цін цілком зберігатиметься, система негативно не впливатиме на вклади до ощадбанку, позики, цінні папери тощо.

Бо цигль — це звичайна будівельна цеглина, що відповідає вимогам державного стандарту.

Переваги такої грошової одиниці очевидні. Кожна організація чи приватна особа можуть бути емісіонером грошей. Крім того, як валюта цигль буде вільно конвертованим як всередині держави, так і за її межами, бо на відміну від карбованця матиме певну споживчу вартість.

Всілякі обмеження на ввезення і вивезення валюти (тобто циглів) буде скасовано.

Проект закону про нову грошову систему вже обговорюється в кулуарах парламентських комісій. Приміром, комісія з питань здоров'я людини вважає, що люди, маючи такі гроші й тягаючи їх із собою, стануть міцними й здоровими.

Комісія з питань будівництва теж не заперечує, бо в разі введення нової системи житлова проблема буде швидко вирішена — виробництво циглів зростатиме з космічною швидкістю.

Особливо задоволені органи внутрішніх справ. Бо ж тепер кожний громадянин, маючи при собі пару-трійку циглів, здолає будь-якого хулігана.

Трохи хвилюється ЗМОП — робота під час мітингів стане небезпечнішою. Адже те, що називається «вдарити карбованцем», перетвориться у «вдарити циглем», а це далеко не одне і те саме.

Сумніви щодо доцільності нової системи є в окремої частини пенсіонерів. Як сказала одна бабуся: «Через рік-два все буде вкрито битою цеглою, будинки розберуть на циглі і проп'ють». Але таких, як вона, — одиниці.

Вячеслав САБАЛДИР.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Міні-проза

Я ВАМ ВІРЮ

— Розкажіть про себе докладніше, — попросив він.

— Де народилися, де живете, працюєте.

Прагнучи нічого не пропустити, довірливо повідомив усі дані.

Він подобрішав. Обличчя стало лагідним. Усмішка торкнулася інтелігентних тонких губ. Але раптом його настрій змінився.

— Серію та номер свого паспорта пам'ятаєте? — спитав суворо.

— Аякже! Авжеж! — вигукнув одразу. — Уві сні бачу! Знаю, мов таблицю множення. Адже тепер без цього не обійтись.

Позаду натискували. Хтось кулаками молотив по спині.

Ніби згадавши щось важливе, він швидко наказав:

— Назвіть столицю України!

— Київ! — одбився без паузи.

— Де розташований Хрещатик?

— У центрі! — відреагував миттю.

— А скільки у нас вищих учбових закладів?

— Вісімнадцять.

— А військових училищ?

Я перелякано озирнувся, потім нахилився і прошепотів йому на вухо.

— Що ви кажете? — здивувався він. — А я думав набагато більше. Зачекайте, будь ласка, хвилинку, погляну в довідник, перевірю.

Позаду хтось бив мене по голові чимось важким.

Він, між тим, знайшов потрібну сторінку, прочитав і широко всміхнувся.

— Все гаразд. Я вам вірю. Ви справжній киянин. Давайте книжку споживача, купони, талони, гроші.

Одержавши дві пачки цукру, я попрямував до виходу. Продавець вигукнув услід:

— Приходьте до нас у магазин іще! Завтра сірники завезуть!..

Євген КОСТЮК.

ПОНЕДІЛОК

1 липня

ПРОГРАМА УТ—1

16.00 Новини.
16.10 Для дітей. До, мі, соль.
16.40 Музичний фільм «Подолянчики».
17.15 Альфа і омега. Науково-освітня передача.
18.00 Документальний телефільм «Сліди поколінь у пам'ятниках Києва».
18.30 Музичний фільм «Дустар».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Чемпіонат СРСР з футболу. «Металіст» — «Динамо» (Москва). 2 тайм.
20.15 Фільм-концерт «Волинські забави».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Шахтар» — «Спартак» (Владикавказ). 2 тайм.
21.45 Все про кіно.
22.55 Вечірній вісник.
23.25 Нічний телезал. Художній телефільм «Ваш спеціальний кореспондент».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 1 серія.
9.50 Народні казки і притчі різних країн.
9.55 Футбольний огляд.
10.25 Марафон-15.
11.40 Прем'єра документального телефільму «Кому світить маяк!»
12.00 ТСН.
12.15 Контакт. Економічний огляд.
12.30 Грає В. Селівохін (фортепіано).
15.00 ТСН.
15.15 Світ захоплених.
15.30 «Пригощаю горобиною». Фільм-концерт.
16.35 Дитячий музичний клуб.
17.20 Концерт художніх колективів внутрішніх військ МВС СРСР.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Цирк, цирк, цирк.
18.55 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» (США) представляє американські хроніки.
19.20 «Беверлі Хіллс». Прем'єра художнього телефільму.
21.00 «Час».
21.40 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» (США) представляє прем'єру художнього телефільму «Даллас», 1 серія.
22.30 «Холодна осінь». Телевистава.
23.20 Прем'єра науково-популярного телефільму «Метаморфози живопису» (ФРН — Швейцарія). 1 серія.
23.55 ТСН.
0.15 Концерт.
1.00 «Беверлі Хіллс». Прем'єра художнього телефільму.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 Театр юного глядача. «Зимова казка».
9.50 Розминка для ерудитів.
10.35 Співає хор студентів Московської консерваторії.
11.10 Прем'єра документального телефільму «Джелалутдін Коркмасов».
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 Прем'єра документального телефільму «А народися щасливим».
13.50 Фільм — дітям. «Літо в Забор'ї».
14.55 Я вам заспіваю.
17.00—18.55 Програма Телебачення Росії.
18.55 Футбол. Чемпіонат СРСР «Дніпро» — ЦСКА. У перерві 19.45 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.50 Вечірня казка.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 На сесії Верховної Ради СРСР.
22.25 Телебіржа інформує.
22.55 Аргументи для послідовників. Теленарис.
23.40 Документальний телефільм «Відповідальність беру на себе».

ВІВТОРОК

2 липня

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ранкова мозаїка (гімнастика, мультфільм, телеекспрес, «Господині на замітку», «У світі прекрасного», музика, погода).
9.00 Музичний телефільм «Грай, моя бандуро!»
9.35 Документальний фільм «Три храми на моїй долоні».
10.05 Художній фільм «Помилка Оноре де Бальзака».
11.40 Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи глядачів.
12.10 Для дітей. Канал «Д».
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.40 Музичний фільм «Наче дерево гілками».
17.10 До 50-річчя початку Великої Вітчизняної війни. «Спадщина». Пам'ять про Велику війну.
18.00 Документальний фільм «Ой, на горі калина».
18.30 Спогад у стилі джазу. Музична передача.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Камерний концерт. Грають С. Кулаков (альт), Н. Роменська (фортепіано).
21.25 Хто ми... Частина 2.
22.25 Вечірній вісник.
22.55 Нічний телезал. Художній телефільм «Розсмішити клоуна». 1 і 2 серії.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 2 серія.
9.50 Дитяча година.
10.50 Сибір на екрані.
11.00 Дитячий музичний клуб.
11.45 Мультфільм.
12.00 ТСН.
12.15 Актуальний репортаж.
12.30 Свято народного танцю.
14.15 Телеміст.
15.00 ТСН.
15.15 Музична скарбниця. Ф. Шопен. Балади 2, 3, 4.
15.55 Мультфільм.
16.15 Прем'єра документального телефільму. «Драматургія успіху».
16.45 «Два серця, два крила, два побратими». Концерт.
17.45 Актуальний репортаж.
18.00 Наш сад.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Протистояння.
19.35 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» (США) представляє. «Флінстоуни». Мультфільм.
20.05 «На вулицях Сан-Франціско». Прем'єра художнього телефільму.
21.00 «Час».
21.40 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 2 серія.
22.30 Актуальне інтерв'ю.
22.45 Сходинки.
0.00 ТСН.
0.20 «Анатолій Солов'яненко на сцені і поза сценою».
1.05 «На вулицях Сан-Франціско». Прем'єра художнього телефільму.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 Музиканти про музику.
9.05 Ритмічна гімнастика.
9.35 Озирнися, Росіє!
10.25 «Три дні і два роки». Художній фільм.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 «Чарівник Смарагдового міста». Мультфільм. 1, 2 і 3 серії.
14.30 Фільм — дітям. «Канікули біля моря».
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Час. Культура. Цивілізація.
19.40 Прем'єра документального фільму «Алесь Гарун».
20.00 На київській хвилі.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Теніс. Уїмблдонський турнір.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 На сесії Верховної Ради СРСР.
22.25 Розповідь про неспокій. М. Куліш.
23.25 Фільм-вистава «Хазяїн».

СЕРЕДА

3 липня

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ранкова мозаїка (гімнастика, мультфільм, телеекспрес. «У майстерні художника», «Візит до лікаря», «Говоримо українською», музика, погода).
9.00 Виступає ансамбль бального танцю «Джерельце».
9.30 Телефільм «До вас, сучасники мої».
10.30 Художній фільм для дітей «Без сім'ї». 1 і 2 серії.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Сонячне коло.
16.40 Мультфільм «Слідство ведуть Колобки». 1 і 2 серії.
17.10 Документальні телефільми.
17.45 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
18.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.
19.00 Актуальна камера.
19.30 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 3 серія.
9.50 Сходинки.
11.05 Арії з опер виконують В. Куслап, Г. Синкіна та Великий симфонічний оркестр Держтелерадіо СРСР.
11.50 Мультфільм.
12.00 ТСН.
12.15 Актуальний репортаж.
12.30 «В домі на Самопливі». Фільм-вистава Центрального театру ляльок під керуванням С. Образцова.
15.00 ТСН.
15.15 Світ захоплених.
15.30 На балу у Попелюшки.
16.35 «На землі цій вічній». Документальний телефільм.
17.05 Мультфільм.
17.25 Фільм — дітям. «Бронзовий птах». За мотивами повісті А. Рибакова. 1 серія.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 С. Рахманінов. Симфонічна фантазія «Бескид».
19.00 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» (США) представляє. «Сім'я Джетстонів». Мультфільм.
19.25 «Дорога в рай». Прем'єра художнього телефільму.
21.00 «Час».
21.40 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 3 серія.
22.30 «Російська душа». Людмила Рюміна.
23.15 Екологічні новини.
23.30 Телескоп.
0.30 ТСН.
0.50 І. Стравінський. «Весна священна». Симфонічна сюїта.
1.30 «Дорога в рай». Прем'єра художнього телефільму.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 На березі Зеленчука.
8.50 Світ грошей Адама Сміта.
9.25 «Тигри смугасті». Мультфільм.
9.30 «Старицький злом». Документальний телефільм.
10.20 «Сьогодні і завтра». Художній телефільм. 1 серія.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 «Чарівник Смарагдового міста». Мультфільм. 4, 5 і 6 серії.
14.30 Фільм — дітям. «Про кота...»
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Теніс. Уїмблдонський турнір.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Фільм-концерт «Ох, любов, любов».
20.50 Маленький концерт.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 П. Панч. «На калиновім мості». До 100-річчя з дня народження письменника.
22.55 Вечірній вісник.
23.25 Міжнародні змагання з кікбоксінгу. СРСР — Голландія.

ЧЕТВЕР

4 липня

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ранкова мозаїка [гімнастика, мультфільм, телеекспрес, корисні поради, «Цікава новинка», музика, кіножурнал «Жорна», погода].
9.00 Звучать твори А. Веделя.
9.30 В. Винниченко. «Розплата». Вистава.
11.50 Все про кіно.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.40 Фільм-концерт «Гори відлунюють нам».
17.05 Художня панорама. Одеські художники М. Прокопенко і В. Стрєльников.
17.45 Співає Г. Солонична.
18.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.
19.00 Актуальна камера.
19.30 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 4 серія.
9.50 Дитяча година [з уроком англійської мови].
10.50 Грає В. Пікайзен [скрипка].
12.00 ТСН.
12.15 За зведеннями МВС.
12.30 Всесоюзне свято народного танцю. Частина 2.
13.20 Екологічні новини.
14.15 Телеміст.
15.00 ТСН.
15.15 Світ захоплених.
15.30 Ми йдемо шукати.
16.00 «Хто є хто». Документальний телефільм.
16.50 «1991 — рік Моцарта». Квінтет ля мажор.
17.25 Фільм — дітям. «Бронзовий птах». 2 серія.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 ...До шістнадцяти і старші.
19.30 Концерт циганської музики.
19.45 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» [США] представляє. Американські хроніки.
20.10 «Маленький будиночок у преріях». Прем'єра художнього телефільму.
21.00 «Час».
21.40 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 4 серія.
22.30 За зведеннями МВС.
22.45 Музичний факт.
23.45 Прем'єра науково-популярного телефільму «Метаморфози живопису». 2 серія.
0.15 ТСН.
0.35 «Дон Жуан». Фільм-вистава Центрального театру ляльок під керуванням С. Образцова.
2.05 «Маленький будиночок у преріях». Прем'єра художнього телефільму.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 Майстри сцени. О. Гоголєва.
9.15 Ритмічна гімнастика.
9.45 «Пісні кохання». Фільм-концерт.
10.15 Документальний фільм.
10.25 «Сьогодні і завтра». Художній телефільм. 2 серія.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 «Чарівник Смарагдового міста». Мультфільм. 7 і 8 серії.
14.05 Фільм — дітям. «Заводій».
15.35 Теніс. Уїмблдонський турнір.
16.35 Вірменські наспіви.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Теніс. Уїмблдонський турнір.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Ключ до світового ринку.
21.00 «Час» [з сурдоперекладом].
21.40 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

5 липня

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ранкова мозаїка [гімнастика, цирк, телеекспрес, «Світ наших захоплень». «Разом — одна сім'я», музика, погода].
9.00 Музичний фільм «Через усі відстані».
9.50 Художній фільм «Інтервенція».
11.30 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
16.00 Новини.
16.10 Повернення до джерел. В. Гнатюк.
16.55 Науково-популярний фільм «Гоголівськими шляхами».
17.15 З концертів фестивалю «Дні фірми грамзапису «Мелодия» на Луганщині».
18.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.
19.00 Актуальна камера.
20.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 5 серія.
9.50 С. Прокоф'єв. Симфонія № 6.
10.30 Мультфільм.
10.40 Прем'єра документального телефільму «Армія і... сільське господарство».
11.15 ...До шістнадцяти і старші.
12.00 ТСН.
12.15 «Маппет-шоу». Ляльковий телефільм-концерт. 3 і 4 серії.
13.05 «Лебедєв». Документальний фільм.
15.00 ТСН.
15.15 Якщо вам після...
16.00 Виступ хору хлопчиків і чоловічого хору Московського училища ім. Свєшникова.
16.40 Розповіді про художників.
17.15 «Урок музики». Мультфільм.
17.25 Фільм — дітям. «Бронзовий птах». 3 серія.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 П. Чайковський. «Слов'янський марш».
18.55 Фотоконкурс «Земля — наш спільний дім».
19.00 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» [США] представляє. «Почнемо з нуля».
19.30 «Корабель закоханих». Прем'єра художнього телефільму.
21.00 «Час».
21.40 Прем'єра художнього телефільму «Даллас». 5 серія.
22.30 Актуальний репортаж.
22.45 «ВіД» представляє: «Поле чудес», «Музобоз», «Діло», «Шоу-біржа», «Ельдорадо», MTV. У перерві — 0.45 ТСН.
2.10 «Корабель закоханих». Прем'єра художнього телефільму.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 «Образ».
9.25 «Жива планета». Документальний фільм. 5 серія.
10.25 «Сьогодні і завтра». Художній телефільм. 3 серія.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 «Чарівник Смарагдового міста». Мультфільм. 9 і 10 серії.
14.10 Фільм — дітям. «Голубий патруль».
15.15 Й. Гайдн. Симфонія № 89.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Теніс. Уїмблдонський турнір.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Теніс. Уїмблдонський турнір.
21.00 «Час» [з сурдоперекладом].
21.40 На сесії Верховної Ради СРСР.
22.25 Вечірній вісник.
22.55 «Пломінь». Клуб української пісні.

СУБОТА

6 липня

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 На хвилі дружби. Грає «Вівальді-оркестр».
8.05 Ритмічна гімнастика.
8.25 Музичний фільм «Свята».
9.05 Новини.
9.20 Д. Голдмен. «Лев узимку». Вистава.
12.05 Художній фільм для дітей «Не болить голова у дятла».
13.20 Новини.
13.35 Прем'єра науково-популярного фільму із субтитрами «Дев'ять років з екстрасенсами». [студія «Київнаукфільм»]. Фільм 1.
14.50 Для дітей. Бал на сцені. Міжнародний конкурс бальних танців.
15.50 Документальний телефільм «Біль мій, біль земний».
16.20 Виступ хору Українського телебачення і радіо.
16.50 Кінофільм «Пастка».
17.00 Доброго вам здоров'я. Альма-матер. До 150-річчя Київського медичного інституту.
17.45 До 50-річчя початку Великої Вітчизняної війни. Художній телефільм «Війна». 4 серія.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Золоті ворота.
20.10 Музичні зустрічі.
20.50 На добраніч, діти!
21.00 Майстри гумору. Конкурс самодіяльних гумористів.
22.20 Вечірній вісник.
22.50 Художній телефільм «Купальська ніч».
23.50 Нічний телезал. Концерт ансамблю «Смерічка».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 Виступ ансамблю «Мансудея
7.00 Мультфільми.
7.30 Ритмічна гімнастика.
8.00 Розважальна програма.
8.30 ТСН.
8.45 Наш сад.
9.15 Прем'єра документального телефільму «Вітрила надій».
9.45 Фільми режисера Б. Шамшиєва «Білий пароплав».
11.25 Ранкова зоря.
12.25 Із золотого фонду ЦТ. О. Островський. «Не від миру сього». Фільм-вистава.
14.30 «Бурда моден» пропонує...
15.00 ТСН.
15.15 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Сорокові... рокові...» Фільм другий.
16.20 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» [США] представляє. У світі казок і пригод. «Година Хана-Барбара».
17.20 Хвилини поезії.
17.35 Прем'єра мультфільму «Бджола Майя». 5 серія.
18.00 Міжнародна панорама.
18.45 Сходинка до Парнасу.
19.05 Телекомпанія «Уорлдвіжн ентерпрайзес» [США] представляє. Прем'єра художнього телефільму «Людина з Атлантиди».
21.00 «Час».
21.40 Прем'єра художнього телефільму «Час убивати». [США].
22.30 Аншлаг, аншлаг.
0.00 Теніс. Уїмблдонський турнір.
1.00 ТСН.
1.20 Прем'єра художнього телефільму «Людина з Атлантиди».

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Пори року. Липень.
9.00 Російська мова.
9.30 Відеоканал «Співдружність».
12.00 Програма Телебачення Росії.
14.00 Економічне агентство.
15.00 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Республіки Корея.
16.00 Спорт для всіх.
16.15 Прем'єра документального фільму «Жива вода».
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Теніс. Уїмблдонський турнір.
20.00 На київській хвилі.
20.15 Вечірня казка.
20.30 «Двоє і дощ».
21.00 «Час» [з сурдоперекладом].
21.40 Музичний фільм «Карпатські акварелі».
22.15 Київська панорама.
23.15—01.20 Програма Телебачення Росії.

НЕДІЛЯ

7 липня

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 Здрастуй, хор!
8.20 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.20 Новини.
9.35 Телефільм «Слово про Кирила та Мефодія».
10.15 Циркова програма.
10.55 Прем'єра науково-популярного фільму із субтитрами «Дев'ять років з екстрасенсами». [студія «Київнаукфільм»]. Фільм 2.
12.10 Літературний театр. «Хвилі туги моєї». За творами Лесі Українки.
12.40 Новини.
13.00 Для дітей. Канал «Д».
14.25 Село і люди.
15.15 Ви нам писали. Музична передача за листами глядачів.
16.00 Служба солдатська.
17.00 «Кукурік і К». Розважальна передача для дітей.
18.00 Телеспортарена.
18.30 Актуальна камера.
19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» [Київ] — «Локомотив». У перерві — 19.45 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Шахтар» — «Металург». 2 тайм.
21.50 Ретроспективний показ фільмів за участю актора і режисера І. Миколайчука. Художній фільм «Анничка».
23.15 Вечірній вісник.
23.45 Нічний телезал. С. Прокоф'єв. Ораторія «Іван Грозний».

ПРОГРАМА ЦТ—1

8.30 Біржові новини.
8.45 Тираж «Спортлото».
9.00 З ранку раненько.
10.00 На службі Вітчизні.
11.00 Розважальна програма.
11.30 Клуб мандрівників.
13.00 Прем'єра документального фільму «За даними розвідки...»
13.45 Це ви можете.
14.30 Здоров'я.
15.00 ТСН.
15.15 Нове покоління вибирає.
16.30 Охоронна грамота.
17.05 Сільська година.
18.05 Народні казки і притчі різних народів.
18.10 Уолт Дісней представляє...
19.00 Недільний кінозал. «Жив півень у мужика». Мультфільм. Прем'єра документального телефільму «Ми — Степанови».
19.40 Прем'єра художнього фільму «Голка».
21.00 «Час».
21.40 Футбольний огляд.
22.10 Хронограф.
22.25 Теніс. Уїмблдонський турнір.
23.45 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Республіки Корея.
0.15 ТСН.
0.35 «Корсар». Вистава.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 На зарядку ставай!
8.20 Мультфільми.
8.45 Виступ народного хору.
9.00 Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Діти підземелля».
9.30 Відеоканал «Співдружність».
12.00—14.00 Програма Телебачення Росії.
14.00 «Світ, в якому ми живемо». Фільми режисера М. Дохматської.
14.55 Все життя у танці.
15.40 Репортаж про відкриття Спартакіади народів СРСР.
16.25 Кінний спорт.
17.00—18.45 Програма Телебачення Росії.
18.45 Авторське телебачення.
19.45 Вечірня казка.
20.00 На київській хвилі.
20.15 Авторське телебачення.
21.00 «Час» [з сурдоперекладом].
21.40 Телебіржа інформує.
22.10 Художній телефільм «Галявина казок».
23.25 Документальний телефільм «Полюель, Буже та інші».
23.45 Співає В. Свирид.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора Леонід Самойленко.

Чергові редактори — Володимир Савцов, Олексій Бреус.

Автор макета, змінний секретар — Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори:
Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова. Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк, Алла Будникова, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти:
Віктор Процун, Наталія Позняк.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151251.